

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona,
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona,
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Előzetes díj az egy sor 20 fillér,
minden sor után 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.

Telefon-szám: 151.

Arad, 1915

POSZTALISZTO
STAUBER JÓZSEF.

Szombat február 27.

Sikeres harcaink az oroszokkal.

Budapest, február 26. (Hivatalos). Oroszlangyelországban tegnap Przedborztól keletre eső ütközetszakaszokban élénk agyuharc fejlődött.

Aronal többi részén Visztulától északra és Nyugatgalióiban legnagyobb részt nyugalom volt.

Kárpatokban ellenségnek Ondava völgyében, valamint Volóci nyeregtől északra fekvő állásaink ellen indított támadásai meghiúsultak.

Délkeletgalióban folyó harcokban egy magaslat elfoglalása alkalmával újólág ezerkettőszáznegyven oroszot fogtunk el. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Nyugalom a harctereken.

Berlin, február 26. Nagy főhadiszállás jelent: Hadzrinterek egyikéről sincs lényeges jelenteni való. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A fekete-tengeri orosz flotta veresége.

Konstantinápoly A török flotta megvert négy egységből álló orosz flottát. Két orosz hajó súlyosan megsérült. Mikor az orosz flotta erősítést kapott a török hajók sértetlenül visszamentek Trapezuntba. (Táviroda.)

Egy milliónál több hadifogoly.

Berlin. A második mazari csata után a németek fogságába olyan nagyszámu orosz katona került, hogy a monarchia és Németország hadifoglyait összesen egy milliónál is többre becsülhetjük. A hadifoglyok közül orosz 692.000; és pedig német fogolytáborokban 462.000 és a monarchia fogolytáborában 230.000. Az oroszok után legtöbb a francia hadifogoly: számszerint 237.000. Belga katona 37.000, angol 19.000 és szerb 50.000 került eddig hadifogságba. Mindent összevetve 1.043.000 az eddig kimutatott hadifoglyok száma, de ez a szám napról-napra nő. A hadifoglyok háromnegyede van Németországban és egynegyede a monarchiában. Kétharmadat az óriási hadifogolykontingenének az orosz foglyok teszik.

A boldog semlegesek.

Arad, február 26.

Kevesen vannak, akik ilyenek maradtak, de legalább jól megy nekik. Nem szólva a hiúságuknak szóló előnyről, hogy a világháború mind a két nagy pártja a barátságukat keresi, magához igyekszik vonni őket, az anyagi hasznát követően látják a háborúnak, amelyben ők semmit se áldoznak. Amerikáé maradt az ipari export, Svájcé és Itáliáé az idegenforgalom, Romániáé pedig a gabonaüzlet. Nekik nem kell a fiaik millióit a harctérre küldeni, az otthonmaradók sorsáról gondoskodni, anyagi áldozatokat hozni, — és mégis övék a legdusabb nyereség, amely a háború nyomán sarjad.

Ha irigyelni lehet őket, csak annyiban illeti meg őket az érzés, a mennyi a béke után való természetes vágyból ered. Mi is most tudjuk igazán megbecsülni az időket, amikor a nyugodt, csöndes, zavartalan polgári sorsnak élhettünk s amikor egyre nehezebben és egyre türelmetlenebbül várjuk vissza ezeknek az időknek visszatértét, elképzeljük, milyen jó azoknak, akiknél a béke mezőit a háború földindulása, vihára nem törte meg. És, akik emellett a vagyonukat is gyarapítják a mi küzdeleink révén. Románia például sohase álmodhatott olyan üzletekről, mint aminőkben a háború idején dúsálódhatik.

Az ellentét, amely a háborús és a semleges államok között egyre riki-több lesz, nem kell, hogy különösebb lehangoltságot keitsen bennünk. A háborút nem mi kerestük, de a mikor kitört, éreztük, hogy szükség volt rá. A háború első napján ébredtünk igazán tudatára, hogy milyen beteg békében éltünk, hogy milyen fojtott levegő vette körül a határainkat. És kéthárom év vergődése, izgalma, kínló-

dása után megtudtuk: az igazi béke az lesz, a mely a háború után fog bekövetkezni. Nem volt szójáték, — érezte az uralkodótól kezdve az utolsó zsákhordóig, a mit akkor szél-tében mondtak: nekünk a háborút meg kell vívnunk, hogy a békét szerezzük meg magunknak. Évtizedekre szóló, vassal és kővel alapozott békét, a melyben a holnapra és a holnaputánra nyugodtan dolgozhatunk és gyűjthetünk.

Ez a béke kárpótól bennünket nemcsak az áldozatokért, az irtózatosszerű erőfeszítésekért, a veszteségekért, a szenvedésekért, de azért az anyagi előnyökért, a melyekről nekünk le kell mondanunk és a melyeket most a semlegesek élveznek helyettünk, kettős adaggal. És ez a béke nemcsak tartósabb, hanem termékenyebb béke lesz annál, a melyet most a semlegesek vallhatnak a magukénak.

Még távol vagyunk a háború befejeztétől. A jövődőlésben és kombinációkban a legkülönbözőbb terminusok szerepelnek a körül a kérdés körül, hogy mikorra várható a békekötés. Az azonban egyre jobban és már nem csupán sejtések formájában, hanem komoly és biztos jelekben nyilatkozik meg, hogy a háború után náunk a föllendülésnek szinte alig elképzelhető mértéke fog bekövetkezni. Az az erő, a mely most a legsúlyosabb viszonyok között az ellentállásnak imponáló arányait mutatta, még jobban fog érvényesülni a béke gazdasági mozgalmában. Pénzbőség, vállalkozókedv, befektetési hajlandóság, az alkotás vágya és számtalan alkalma, — mind tüneményes dolgokat fog produkálni a vérrel és szenvedésekkel kiküzdött békében.

Nem mondjuk, nem is kívánjuk, hogy akkor a semlegesekre kerül a háború nehéz és fájdalmas sorja. Ez nem is valószínű. De mindenki azt becsüli meg legjobban, a mit legtöbb küzdelemmel szerzett meg. Ilyen megbecsülhetetlen kincsünk lesz nekünk a béke, és joggal örülhetünk előre, hogy ennek a kincsnek milyen busás kamatai lesznek mindannyiunk részére, — a legnagyobbtól legkisebbig.

Ujból bombázzák a Dardanellákat.

(Az entente Konstantinápoly ellen. — Japán háborúra készül?)

Távíráti tudósítás.

Konstantinápoly, február 26.

Az Agence Telegrafique Milli közli a következő jelentést: Tegnap délelőtt tíz órakor tíz nagy ellenséges páncélos hajó megkezdte a Dardanellák bejáratánál lévő erődök bombázását.

A tüzelés délután félhatig tartott, mire a hajók Tenedos-sziget irányában visszavonultak. Észleleteink alapján megállapítottuk, hogy egy Agamemnon-típusú ellenséges páncélos hajó és két más páncélos hajó az anatóliai parton lévő erődeink tüzelésétől megsérült.

London. Az admirálisok jelentése szerint a Dardanellák bombázása ismét megkezdődött, mert a kedvezőbb időjárás az újabb akciót előmozdítja. Csütörtök reggel óta nagyobb távolságról, később rövidebb távolságról a Dardanellák összes erődeit lőtték az angol és francia csatahajók, a nélkül, hogy az erődök tüze a hajókban a legesekélyebb kárt tehetne volna.

Genf, február 26. A párisi lapok szigorú utasítást kaptak a cenzurától, hogy semmit se közöljenek a Dardanellák legutóbbi bombázásáról. A hadvezetőség nyilván el akarta titkolni, hogy a szövetséges flotta a bombázás alkalmával károkat szenvedett, noha hivatalosan azt jelentették, hogy a hajóhad a bombázás után sértetlenül vonult vissza. Az angol admirálisok és a francia tengerészeti kormány tárgyalt egy együttes flotta-expedícióról Szíria ellen, de ez a tárgyalás nem annyira katonai, mint inkább politikai véleményeltérések miatt meghiúsult.

Athén, február 26. A francia-angol flotta február 17-én bombázta a Tenedosz-sziget szemében lévő török táborát. A törökök határozottan viszonyozták a tüzelést.

Japán hadikészülődése.

Tokió. A külügyről minden japán cirkálót hazarendeltek és folytatják a titkos mozgósítást. Erősen készülődnek a háborúra.

Genf, február 26. Toulonból táviratozzák a New York Herald-nak, hogy az Egyesült Államok első és második hadihajójárata elindult a Csendes-óceánra. A Shanghai előtt horgonyzó amerikai flottát a második hajóraj hat cirkálójával megerősítették.

Zürich, február 26. A Rjees közli: Az amerikai követ Pekingben biztosította a kínai kormányt, hogy az Egyesült Államok mindent el fognak követni és keresztül fogják vinni, hogy a japán-kínai konfliktus választott bíróság elé kerüljön, mert az amerikai Unió semmi áron sem akar háborút Japán és Kína között.

Berlin, február 26. A „Deutsche Tageszeitung” írja: Ha igaz a „Tientsiner Zeitung”-nak az a jelentése, hogy Japán a ki nem elégitő kínai válasz következtében elhatározta,

hogy más rendszabályokhoz nyúl, ez csak arra mutat, hogy Japán fegyveres erővel akarja Kínát követeléseit teljesítésére bírni. Mivel Juansik-kaj eddigi álláspontját aligha adja fel, küszöbön áll a japán-kínai háború annál is inkább, mivel sem Anglia vagy Oroszország, sem pedig az Egyesült Államok nincsenek abban a helyzetben, hogy közvetítésre vállalkozzanak. Az Unió a szövetségesek számára teljesített fegyverszállítások által annyira kifosztotta önmagát, hogy aligha léphet fel erősen Japánnal szemben. A fegyverekkel való kalmárkodás most keservesen bosszulja meg magát az Egyesült Államokon.

Hollandia indiai birtokait.

Amsterdam. Hollandia megegyezést keres Amerikával, hogy megvédelmezze Angliával szemben indiai birtokállományát.

Megelégték a háborút a francia szociálisták.

(Kavarodás a londoni kongresszus miatt.)

Távíráti tudósítás.

Genf, február 26.

A francia szociálistáknak, Sembat és Guesde mi isztereknek, a londoni nemzetközi szociálista kongresszuson való szereplésével kapcsolatosan, szerencsésen sikerült Franciaország belső politikai békéjét felkavarni. A konzervatív és a nacionalista lapok egyképen hevesen támadják az okvetetlenkedő békebonókat. A Temps legutóbbi számában ezeket írja:

— Az utóbbi napok bizonyos incidensei, Jules Guesdenek túlságosan határozatlan szavai és Gustave Hervének nagyon is határozott oikke kötelességünknek teszik, hogy megtörjük vállalt hallgatásunkat, mely sokszor a békétüres határáig ment és fölemeljük szavunkat a háború érdekében.

A Temps aztán Hervének a Guerre Socialeban megjelent egyik cikkéből idézi a következő sorokat:

— Holnap a szociálista párt úgy fog állani mindenki szeme előtt, mint amelyik párt leginkább látta előre a háborút, legtöbbet tett annak megakadályozására, a legjobban látta, hogyan lehet egy nemzeti hadsereg szervezése útján már a mozgósítás első napjaiban három-négy millió embert vetni a határainkra tóduló inváziója elé és a mely párt a háború kitörésével a legbecsületesebb módon kezelte a pártközi békét és a nemzeti egyetértést.

— „Ilyen állításokat — fűzi hozzá a Temps — nem hagyhatunk szó nélkül. A „béke” és az „egyetértés” ápolásának nem az a módja, hogy ilyen merész pretenziókkal támadjuk Franciaország minden pártját, de különösen a republikánus pártokat, amelyek kezében volt a hatalom. Nagyon kíváncsiak vagyunk ezen a ponton Viviani miniszterelnök véleményére, aki egy ízben a Ház nyílt ülésén jelentette ki Jaurésnak, hogy azért hagyta oda az egyesült szociálisták pártját, mert a pártban erősen kezdett érződni az anarkisták és az internacionalisták befolyása. Kell e arra emlékeztetni, hogy Hervé ur és barátai annyira kevésbé látták előre a háborút, hogy még a lehetőségét is tagadták? A munkások internacionalis együttérzésére számítottak, hogy az fogja megakadályozni a háborút és ez a számítás csufosan megbukott. A háború kitörésének „megakadályozására” nem találtak más módot, mint Franciaország lefegyverzését és nem akarták meglátni és meghallani azt, ami határainkon túl történik. Beszélnek most a „nemzeti hadsereg” szervezéséről. Ez abból állt volna, az ő terveik

szerint, hogy csökkentik a tartalékosok kiképzésének időjét és nagy lármát csaptak, amikor hadiszerekre kért a kormány hitelt. Pedig ha a háború már megdőzött minket valami igazságról, ez az, hogy egyes départmentjaink szenvedéseiket ezeknek a pacifista illúzióknak köszönhetik, amelyek megakadályozták a háborúra való teljes felkészülésünket és amelyek ellen mi és barátaink hiába hadakoztunk.”

Temps itt aztán egyenesen a kormány ellen fordul. Keserűen állapítja meg, hogy azt a pártot, amelyet ő képvisel, egyenesen a halátlanságig menő negligenciával mellőzték, a nemzeti védelem kormányának összeállításakor. Nincs bent — írja — a kormányban Louis Barthou és Etienne, akik a három éves szolgálatot megszavaztatták. Nincs bent Klotz, aki a hadügyi kiadásoknak volt lelkes szószólója Jaurés igazságaival szemben. Nincs bent Méliné, Krantz, Delombre, akik a tüzérség fejlesztése körül annyit tettek, Ribot nak is csak a szükség nyomása alatt engedtek helyet a kabinetben. Ellenben, kárpótlásul, ott ülnek a kormányban többen azok közül, akik feladatukul azt tűzték ki, hogy kizárják a hatalomból, sőt a parlamentből is azokat, akik látván a háborúnak kikerülhetetlen és közeli voltát, azon fáradoznak, hogy az országot anyagilag és katonailag kellőképpen előkészítsék arra. És mi tiltakoztunk ez ellen? Vagy talán alku tárgyává tettük a mi kormánytámogatásunkat? Amint a boldogult Ayuard mondta Clémenceau miniszterelnöksége idején a szociálisták ellen mondott egyik beszédében: „Mi ingyen szolgáljuk a hazát.”

Tudjuk jól, hogy nincs most ideje a rekriminációknak, de tiltakozunk történelmi tények meghamisítása ellen. Ez árulás volna és mi szívesen vagyunk türelmesek, sokszor kijátszottak is, de árulók nem leszünk. A mi gyermekünk ott vereszenek a nép fiaival egy sorban — és Guesde miniszter ur sietett kijelenteni, hogy ez a háború az „osztályok harca.” A kis burzsoák vére a lövészárkokban összevegyül a proletárok vérével. Tiszteljük ezt a misztikus összevegyülést. És amíg ez tart, legyen Hervé urban és társai annyit tartózkodás, hogy ne dicőítsenek olyan doktrínákat, amelyekben Franciaország nagy többsége, — ma, jogosabban, mint valaha — az ország romlását látja. Mi most hallgatni akarunk és nem kezdünk korai vitákba. Azért nem reklamálunk és nem támadunk most. De evvel ne éljen vissza senki.

Es e cikkhez a Temps utóiratban hozzáfűzi, hogy most kapta kézhez a londoni kongresszusnak a francia szociálista kiküldötték egyhangú hozzájárulása mellett létrejött határozatait és azokat annyira a nemzeti védelem érdekeivel ellentéteseknek látja, hogy szinte kételkedik hiteles voltukban. És nagybölcsen kísüti, hogy az egész német szociálisták mesterkedése volt, — akik közül senki sem jelent meg a kizárólagosan entente-színezetű kongresszuson.

Igy fest ma a pártközi béke Franciaországban.

Huszonhat orosz tábornokot csaptak el. Gentből jelentik: A Nowoje Wremja legutóbb ideérkezett száma huszonhat orosz tábornok névsorát közli, a kiket a hadügyi kormány az utolsó három hét alatt nyugdíjba küldött. A lap megjeli, hogy közleményét a cenzura engedélyezte. A nyugdíjazott, illetőleg rendelkezési állományba helyezett tábornokok között tizenkét hadosztályparancsnok van.

Csodálatos változások Romániában.

— Már nem bántják a magyart. — Egy aradi gabonakereskedő érdekes nyilatkozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 26.

Körülbelül három hete lehet, hogy az Aradi Közlöny közölte a nyilatkozatát annak az aradi gabonakereskedőnek, aki hónapokon át tartózkodott Románia fővárosában. Az illető akkor nem valami nagy elragadtatással nyilatkozott a romániai közhangulatnak velünk szemben való kialakulásáról. Az illető kereskedő közben ismét visszament Bukarestbe és újból csak a mai napon tért haza, azonban talán már holnap megint elutazik a román fővárosba, üzleti ügyeinek lebonyolítása céljából. Az Aradi Közlöny munkatársa ma beszélt a hazatért gabonakereskedővel, aki csodálatosan érdekes kijelentéseket tett a Romániában tapasztalt tényekről és örvendetes hangulatváltozásról.

— Alig találok szavakat — mondta a kereskedő — örömmö kifejezésére ama dolgok fölött, amelyeket az utolsó két hétben Romániában tapasztaltam. Mondhatni egyetlen esapásra minden megváltozott román szomszédainknál. Még négy héttel ezelőtt is szinte féltem bemenni egy-egy borbélyüzletbe, mert igazán nem jól jártam volna, ha félismernék, hogy magyar vagyok. Akkor nem volt szabad hangosan magyarul beszélni, vagy nyilvános helyen magyar lapot olvasni, mert az izgága elemektől nem volt biztonságban az ember. Akkor minden negyszázu ember azt harsogta, hogy Románia támadja meg Magyarországot. Ma már nyoma sincs ennek. Ma már senki se beszél Romániában a háborúról és legkevésbé arról, hogy ellenünk jöjjenek. Az oroszok súlyos vereségei teljesen kifőzánították a könnyen befolyásolható embereket, akik egy időben még hallgattak Take Jonesku, Mille Constantin és Filipescu handabandáira. Most az a legnagyobb igyekezete mindenkinek, hogy minél jobb kereskedelmi ügyleteket bonyolítson le és minél nagyobb áron adja el azokat az árucikkeket, amelyek kivihetők az országból. Azt azonban örömmel mondhatom, hogy a cikkek közül az újságcikkeknek van most Romániában a legkisebb értékük. Ezelőtt a rubelek százazrei gurultak a ruszofil lapokhoz, hogy minél nagyobb lármát csapjanak. Feladatuknak jól meg is feleltek, mert rólunk és Németországról a legváltozatosabb pimaszságokat írkálták. Nemrégiben azonban megtörtént a román kormány hivatalos nyilatkozata, hogy nem csatlakozik az antanthoz. A bukaresti orosz követ időközben Szentpétervárról visszaérkezett. Minden jel arra vall, hogy a követ azt tudatta kormányával, hogy Románia nem szerezhető meg Oroszország számára. Erre beszüntették a román lapoknak a rubelek folyósítását. Ez abból is biztosan konstatálható, hogy azok a lapok, amelyek ezelőtt ellenünk firkáltak, most már a legnagyobb tárgyilagossággal írnak barctéri helyzetünkről. Még Mille Constantin lapja, az Adeverul is igyekszik objektív lenni és Oroszország vereségét se hallgatja el.

— Közgazdasági szempontból is a legesodásabb dolgok színhelye most Románia. Ebben az országban most valóságos ösönlének a menekültek Németországból. A Grand Hotel nagy kávéházi terme reggeltől késő estig telve van német kereskedőkkel, a kik valóságos börtönt alkotnak ott. Nincs olyan német származású ember, a melyet a németek meg ne vássz-

roinának. Érdekes példája ennek a borsó. Hat hónappal ezelőtt egy waggon borsót 1700 frankért kínáltak, de akkor a kutyának se kellett. Ma 12 000 korona az ára és amennyit szállítani tud a termelő, mind megveszik tőle. A mióta a román pénzügyminiszter beteg, gazdasági szempontból jobb a viszony Románia és mi közöttünk. A román pénzügyminiszter — a kit nemrég szélütés ért — heves ellenzője volt annak, hogy a vámsorompók a mi határaink felé megnyiljanak. Betegsége miatt Bratianu miniszterelnök vette át a pénzügyminiszter teendőit és neki az volt az első teendője, hogy megnyitotta a vámsorompókat a román gabona előtt. Mivel románianak kevés vasúti waggonja van, a németek kocsiival szállítják át a gabonát a román határon. (Romániában ez a pénzügyminiszter hatáskörébe tartozik.) Nem tulzok, ha azt mondom, hogy naponta legalább tízezer szekér jön át gabonával meg-
rakva a magyar-román határon.

Azt azonban még sem szabad lefogadni, hogy a román népből a franciák iránti rokonszenvet nem lehet kiölni. Ez a szimpátia megnyilatkozott most, a mikor Pau francia tábornok három napig Bukarestben tartózkodott. A tábornok Szófia-ba utazott és utbaejtette Bukarestet, a hol a ruszofilokkal akart tanácskozni. Tulzok nélkül szólva, a tábornok olyan fogadtatásban részesült, mint egy császár. Minden házat fellobogóztak. Ferdinánd király azonban nem részesítette valami kitüntető fogadtatásban. Mindössze három percig tartott az audiencia. A román királynénál, — a ki angol leány — nagyobb szerencséje volt. Mária királyné három negyedórán át csevegett az őz hadvezérrel és valószínűleg az antant helyzete iránt érdeklődött. Végül megemlítem, hogy Take Jonescu dinert adott Pau tábornok tiszteletére és arra a semleges államok követeit is meghívta, kivéve a bolgár követet.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az ügyvédi kamara alelnöki állása. Az aradi ügyvédi kamara jövő hó 28-án tartja rendes évi közgyűlését. A közgyűlés egyik legfontosabb pontja a Tolnai János dr. elhalálozásával megüresedett alelnöki szék betöltése. A tisztségre egyedüli jelölt Czédly Károly dr. királyi tanácsos aradi tekintélyes ügyvéd, több nagy uradalom jogtanácsosa, akinek jogász tudását és képességeit most ügyvédtársai a kamara alelnöki székében, az ügyvédi kar ügyeinek intézésére kívánják megnyerni.

§ Felekezeti elleni izgatásért félévi fogház. Kolozsvárról jelentik: Érdekes ügyben hozott másodfokon a kolozsvári ítélőtábla ítéletet. Benedek Aladár dr. beszercei ügyvéd és lapszerkesztő, a menekültek ellen folhangzott panasz hatása alatt ekket irt a „Beszerce” című lapjában „Háborús misériák” címen a menekülő zsidókról és ebben a cikkében azt állította róluk, hogy a népet kizsárolják, a so-

rozás alól fiaik kibujnak, summa-summarum, hogy minden bajnak ők az okozói. A dörgedelmes cikk írójára súlyos következményekkel járt. A beszercei királyi ügyészség telekezet elleni izgatásért a cikket inkriminálta és az ügyvédet a beszercei törvényszék három napi fogházra ítélte. Ezt az ítéletet azonban a kolozsvári királyi ítélőtábla igen enyhének találta és hat hónapi fogházra emelte föl. A gyorsított eljárás szerint a másodfoku ítélet, meg nem telebbezhető és így az jogerős.

Titkos lisztraktárak

költözése.

(A háztartási készletek összeírása és a lisztuzsorások.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, február 26.

A főváros tanácsa — mint ismeretes — elrendelte, hogy a háztartásokban található lisztkészletet február 28-án be kell jelenteni. Ezzel részben az is volt a célja a hatóságnak, hogy tudomást szerezzen a magánlakásokon berendezett titkos lisztraktárakról. Minden jel arra vall, hogy a most megindult lisztösszeírás üdvös hatását a fogyasztó közönség még az összeírás eredménye alapján való hatósági intézkedések elrendelése előtt is meg fogja érezni. A tegnapi és mai napon egész sor zugraktár üresedett meg, a vállalkozó szellemű üzerek nyilvánvalóan nem tartották tanácsosnak bevárni az összeírás napját. Természetes, hogy a raktárak eme megmozdulása nem minden esetben van a fogyasztó közönség hasznára, mert gyakran nem egyéb biztonságosabbnak vélt vidékre való költözésről. A hatóság értesült is arról, hogy a legutóbbi néhány nap alatt kocsiszámra hordták el a lisztkészletet a főváros környékére. Szentmihályra, Csepelre, Erzsébetfalvára és ezért a fővárosi készletek összeírása csak akkor járhat megbízható eredménnyel, ha azt azonnal, még a mai nap tolyamán a főváros környékére is kiterjesztik. Ha ezt elmulasztják, — könnyelműen kockára teszik az összeírás reális eredményét és hasznát.

Az élelmiszerüzerek más része végleg menekülni akar immár veszedelmessé válható portékájától és azt — persze maximális haszonnal — piacra veti. Az ilyen tömeges kínálat tegnap délután majdnem forrongásra, lioselésre vezetett. Két galiciai menekült a Népszinház, Magdolna- és más utcákon házalva árult zsák-számra nullás lisztet. Kocsijuk körül hamarosan nagy tolongás keletkezett és mikor a jó üzlet reményében már 85 koronára tartottak a liszt mázsáját, a felháborodott közönség megrohanta őket és lisztjüket ki akarta szórni. Egy zsák lisztet ki is loricottak az utcára, a többi veszedelemnek a rendőrség vette elejét. A két árust a kerületi elöljárósághoz vezették, hol engedély nélküli házalás címén megindították ellenük az eljárást. A harmadik zsák lisztet lefoglalták és megállapították, hogy a délután tolyamán már husz zsákon tuladtak.

A liszt egy része tegnap érkezett simókra Nyitráról, másik részét pedig lakásukon rejtgették. A két menekültől azt is megállapították, hogy eddig hatósági segítséget vettek igénybe. E miatt csúlsás címén a rendőrség is megindítja ellenük az eljárást.

Elzárásra ítélt tejhamisítók.

(Az aradi rendőrbírószak erélyes munkája.
— Az élelmiszerüzem ellen.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 26.

Az élelmiszerekkel elkövetett visszaélések üldözését a legnagyobb eréllyel folytatja a rendőrség. Ma újból elítélte a kihágási bíróság egy lisztnagykereskedőt és egy szatócsot a maximális árak túllépéséért, ezenkívül több tejhamisító felett mondott ritkaságszámba menő szigorú ítéletet Grumáz László dr. a kihágási bíróság vezetője. A tejhamisítók már igen gyakran kerültek a kihágási bíróság elé, számos esetben el is ítélték őket, az ítélet azonban legtöbbször csak kisebb pénzbüntetéssel, két-három napi elzárással sujtotta a lelkiismeretlen embereket, akiket az enyhe büntetés nem tudott visszatéríteni attól, hogy továbbra is ne hamisítsák meg a tejet. Harminc napi elzárás és kétszáz korona pénzbüntetés vár most az egyik javíthatatlan tejhamisítóra, és remélhetőleg ez a megérdemelt súlyos büntetés kedvüket szegi a többieknek is, és végre eljön majd az az állapot, amikor tiszta, hamisítatlan tejet lehet kapni az aradi piacon.

(Tíz napi elzárás a drága lisztért.)

A maximális árak túllépéséért ma Bildhauer Rezső Szabadságtéri lisztnagykereskedőt ítélte el a kihágási bíró. Lapunk tegnapi számában megírtuk már, hogy Bildhauer a finom tészta lisztet hetvenkét, a főzlisztet hatvannyolc fillérért adta el Bécsi Mihályné Sári-utcai szatócsnak, aki azt nyolcvan, illetve hetvenkét fillérért árusította tovább. Tegnap még nem hoztak ítéletet az ügyben, mert a bizonyítás kiegészítésre szorult. Mára kétségtelenül beigazolódott, hogy úgy a nagykereskedő, mint a szatócs meg nem engedett áron adták a lisztet, és Grumáz László dr. Bildhauert tíz napi elzárásra és négyszáz korona pénzbüntetésre, Bécsi Mihálynét pedig öt napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre ítélte. Az elítéltek fellebeztek.

(Elítélt tejhamisítók.)

Az aradi vegyvizsgáló állomás gyakorta vessz mintát a piacon található tejből és a vegyelemzés után számos esetben kitűnik, hogy a tej hamisított, vízzel kevert. Igen gyakori visszaélésük a tejárusoknak az is, hogy teljes tej helyett lefölözött tejet adnak el, de ezt nem tűntetik fel. A kihágási bíró a vegyvizsgáló hivatal véleménye alapján ma ítélkezett az élelmiszerhamisítók felett. A legismertebb tejhamisító Brán György aradgáji gazda. A vagyonos, jómódu embernek, aki egész családjával együtt tejtermeléssel foglalkozik, már nagyon sokszor meggyűlt a baja a rendőrséggel, de az öreg makacsul kitart a hamisítás mellett. Grumáz László dr. ma harminc napi elzárásra és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte a megrogzított tejhamisítót. Természetesen azért hozott ilyen szigorú ítéletet, mert a gazda tejhamisításért már több ízben büntetve volt.

Nem kevésbé makacs tejhamisító Sztojadin Száváné kasszentmihályi asszony, akit a rendőrbíró vizezett tej forgalombahozataláért ma husz napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre ítélte. Kerecán Páskuné mikelakai asszonyra tízenöt napi elzárást és száz korona pénzbüntetésre ítélte ki, mert vizezett és lefelezt tejet árult. Ugyanezért ítélte el még Necsa Áron kasszentmihályi gazdát tíz napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre, Bér

Flóriánét tíz napi elzárásra, ötven korona pénzbüntetésre, özvegy Fodor Györgyné mikelakai asszonyt öt napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre, Pudesin Pálné aradgáji tejárut ötven korona pénzbüntetésre és nyolc korona vegyvizsgálási díjra, Hajós Andrásné pécskai lakost 10 korona pénzbüntetésre és nyolc korona vegyvizsgálási díjra.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: Katica, új operett először.

* A színház hírei. A Katica, Gajárinak Budapestén általános népszerűségnek örvendő nagy operettje, szombaton kerül színre az aradi színpadon. A pompás szöveg, oszlató, ritmikus zene, nálunk is oszthamar népszerűsége fog szert tenni. — *Helen*. Budapestnek szenzációs zenés vígjátékára készül a társulat. A *Helen* Budapestén nap-nap után zsufolt házak előtt kerül színre, melyet Budapestén Fedák Sári kreált, nálunk Patoky Vilma fogja játszani. A többi legapróbb szerep is elsőrendű kézen van. Az előadásban a társulat minden tagja részt vesz. — *Vasárnap* két előadás lesz. Déltűn 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal a *Lengyelvör* nagy operett kerül színre, míg este a *Katica*, Gajári pompás operettjének lesz a második előadása. Mind a két előadásban a társulat összes tagjai részt vesznek.

* Megbosszulva. (Szenzációs társadalmi dráma az Urániában.) A színház tegnapi műsorán egy kiváló társadalmi sláger szerepelt. A film egy nagyhatású dráma, gyönyörű talommal, mesés drámai jelenetekkel, mesteri rendezéssel és művészi előadással. A téma talán már ismert: egy térfit, ki menyasszonyát kibékítendő, felkeresi, abban az időpontban látják a házba bemenni, midőn egy apacs menyasszonyát meggyilkolja és kirabolja. Minden gyanu reáharul és el is fogják Időközben azonban sikerül az igazi gyilkost kinyomozni és az ártatlant felmentik. Ezt a témát a film oly megkapó realitással és oly szépen dolgozza fel, hogy előtűnik teljesen újnak látszik és a tegnapi bemutató közönsége mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel és izgalommal nézte végig a filmet lepergő gyönyörű drámai jeleneteket. 5

* Dr. Gar el Hama — Henny Porten. (Az Apolló világszenzációs műsora.) Az Apolló-színház történetében feledhetetlen nap lesz a mai. A mozi művészetének két legvonzóbb neve került egymásmellé az Apolló műsorán. Ki ne ismerné dr. Gar el Hama sötét arcát, ki nem gondolkozott volna a diplomás gazember szenzációs gaztettei fölött a ki nem gyönyörködött még Henny Porten közvetlen bájoságában? Nem esoda, hogy a mozinak ez a két leg-hatalmasabb neve százakat vonzott ma az Apollóba, amelynek tágas nézőtere akkor is megtelt volna, ha még-gyszer akkora lenne. Szerencsére az igazgatóság előrelátásának, a publikum nem volt kitéve a tolatodásnak. Az előadást lázas érdeklődés kísérte. Gar el Hama újabb gaztetteivel valósággal fogva tartotta a közönség idegeit. Henny Porten, mint mindig, ma is fenségesen játszott. Az elbukott leány szerepét finoman dolgozta ki sokoldalú művészetével. Megrázó drámai erő lüktet ebben a osodaszép darabban, amelynél gyönyörűbbet keveset látott még az aradi közönség. Szombaton és vasárnap kerül még ez a világszenzációs műsor a Apollóban vetítésre. 3

* 1914. Lubacow ostroma, az első igazi magyar háborús film legközelebb az Urániában. 5

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	307
Szerkesztőség csak éjjel használható mellékállomás)	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	151
Nyomda	151

Ahol nem tudtak a lisztkeverésről.

(A pécskai kenyérsütők ügye. — Nem hirdették ki a kormányrendeletet.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 26.

Weil Károly dr. kihágási bíró — mint azt ma megírtuk — tíz pécskai kenyérsütő asszonyt ítélte el összesen negyven napi elzárásra és nagyobb összegű pénzbüntetésre, mert a kenyér, amelyet odahaza Pécskán sültöttek és eladás céljából Aradra hoztak, nem felelt meg a hadikenyér előállításáról kiadott rendelkezésnek: nagyon is fehér volt. Maguk a kenyérsütő asszonyok nem is tagadták, hogy a buza-lisztet nem keverték a rendelet megszabta arányban árpalisszal. A kihágási bíró ahhoz szabva az ítéletét, hogy ki milyen mértékben használt föl a megengedetnél nagyobb mennyiségű tiszta buza-lisztet kenyere előállításához: négy asszonyt három napi elzárásra és husz korona pénzbüntetésre, négyet öt napi elzárásra és ötven korona pénzbüntetésre, kettőt pedig négy napi elzárásra és harminc korona pénzbüntetésre ítélte.

A tíz elítélt közül kilenc kijelentette, hogy ők irni és olvasni nem tudnak és így a lisztkeverési rendeletet sem olvasnatták, abban pedig mind a tíz pécskai asszony megegyezően vallott, hogy őket községükben senki sem vizsgálotta föl arról: milyen kevert lisztet szabad a kenyérsütéshez főhasználniok. Ez annál érthetlenebbnek látszott, mert hiszen köztudomásu, hogy a lisztkeverési rendeletet minden közigazgatási hatóság kötelességezerűen kihirdette, a falusi lakosságnak is megmagyarázta és ennek a megmagyarázásnak különösen meg kellett volna törtennie olyan helyen, ahol a lakosság nemcsak a nazi használatára süt kenyeret, hanem igen sokan foglalkoznak eladásra szánt kenyér sütésével.

Aradmegye alispáni hivatalában nyomban a lisztkeverésről szóló kormányrendelet tudomásul vétele után meg is történt az intézkedés arra nézve, hogy a megye lakosságának minden rétege tudomást szerezzen arról: milyen kenyeret kell fogyasztania, milyen kenyeret szabad sütnie, hogy a közös nagy cél: az új termésig gabonahány nekik és érdeke ellen ne vesse. Dainoki Nagy Lajos dr. alispán, épen az egyszerűbb lakosság felvilágosítására megfelelő tartalomú hirdetményeket készítetett, amelyben a kormányrendelet intézkedéseit népies nyelven magyaráztak meg a lakosságnak. A zold plakátok, amelyek magyar, német és román nyelven a legegyszerűbb szavakkal magyaráztak meg a lisztkeverés módját, arányait, a hadikenyér sütését, megjelentek oszthamar minden aradmegyei közeg utcáin és tartalmukról az olvasni nem tudó egyszerű emberek is értesülhettek.

Sajátságos véletlen — amint az most, az aradi kihágási bíróság ítélete után tűnt csak ki — hogy a zold hirdetmények épen Pécskán nem láttak napvilágot. A pécskai kenyérsütő asszonyok természetesen nem is tudhattak semmit a lisztkeverés módjáról, hadikenyér készítéséről, hiszen nem volt, aki erről felvilágosította volna őket. Természetes, hogy ez a körülmény nem változtat az ítélet során, amint nem is változtathat, de sürgős intézkedést tett szükségessé, hogy az idáig visszahagyott hirdetményeket kiragassák Pécskán és így a kenyérsütő pécskai asszonyok tudomást szerezzenek a lisztkeverés rendeletéről.

Tehetetlen Anglia a buvárhajók ellen.

— A megbénított óriási flotta. — Csapatszállító hajók pusztulása. —
— Távirati tudósítás. —

Amsterdam, február 26.

A Tyd jelenti: Február 18-ig angol hivatalos kimutatás szerint összesen husz brit gőzös pusztult el részben aknák, részben német tengeralattjáró naszádok torpedóitól. Arról még nem adott hírt az angol kormány sajtóirodája, vagy a brit admirális, hogy angol tengeralattjáró naszád vagy gyorscirkáló eredményesen támadott volna német hadihajót, vagy valamely tengeralattjáró naszádot elpusztított volna. Mindig csak azt ismétli az angol és a francia hivatalos és félhivatalos hírszolgálat, hogy a német flotta tétlenségre van kárhoztatva. A németek meg lehetnek elégedve ezzel a tétlenséggel, amely ugyyszólván naponta új áldozataiba kerül Angliának és Franciaországnak. Kétségbevonhatatlan tény, hogy a szövetséges flotta a német aknák és tengeralattjáró naszádok eleneben tehetetlen.

Elsüllyesztett angol csapatszallító hajók.

Milano, február 26. Londonból táviratozák a Corriere della Sera-nak: A Lloyds Eastburneből táviratot kapott, hogy február 24-én délután 4 óra tájban az eastburnei külső kikötő hullámtörőitől alig négy mértföldnyi távolságban egy angol csapatszallító gőzös 1800 emberrel elsüllyedt. További részletekről még nem jött hír.

Stockholm, február 26. Göteborgból jelentik: A Hamland gőzös kapitánya, Grant, a ki vasárnap Sunderlandba érkezett, jelentette, hogy egy német tengeralattjáró-naszád az Északi-tengeren torpedóval elsüllyesztett egy angol csapatszallító hajót. Ennek az eseménynek szemtanúja volt a göteborgi Patrik hajó, amely Sunderlandből Argentiniába tartott és amelynek kalauza közölte a dolgot Grant kapitánnyal. A Patrikban hallották a hatalmas dördülést és látták is néhány mértföldnyi távolságról a süllyedő hajót, de mivel észrevették, hogy közelében több gőzös tartózkodik, nem mentek a segítségére.

A rettegett Beachy-Headnél.

London, február 26. A liverpooli Western-Coast gőzös személyzete Portsmouthban kikötött. A személyzet beszéli, hogy a gőzös Beachy-Head magasságban egy aknára futott és elsüllyedt. Emberéletben nem esett kár.

Az angol hatóforgalom korlátozása.

London, február 25. Az admirális tegnap a következő hirdetményt tette közzé:

— Február 23-tól kezdve minden nagyságú és nemzetiségű hajó részére teljesen tilos a közlekedés az északi szélesség $45^{\circ} 21\frac{1}{2}'$ s nyugati hosszúság $6^{\circ} 17'$ és az északi szélesség $55^{\circ} 31'$ s nyugati hosszúság $6^{\circ} 02'$ közt fekvő északnyugati vonal, valamint az északi szélesség $55^{\circ} 10\frac{1}{2}'$ s a nyugati hosszúság $5^{\circ} 24\frac{1}{2}'$ és az északi szélesség $55^{\circ} 2'$ s nyugati hosszúság $5^{\circ} 40\frac{1}{2}'$ közt fekvő délkeleti vonal között, továbbá az a-tól b-ig terjedő délnyugati vonal és a b-től c-ig terjedő északkeleti vonal közti vizeken. Az északi ir csatornán át való egész forgalmat naplekelte és naplemente között kell elbonyolítani a Rathlin-szigettől délre. Éjszaka

egyetlen hajónak sem szabad a Rathlin-szigettől számított négy mértföldnyi körleten belül tartózkodnia.

A Times az admirális jelentéséhez a következő megjegyzést fűzi: Ez intézkedés célja az, hogy a csatorna északi részének nagyobbik fele elzárassék és hogy a forgalom a nappali időre korlátoztassék, ami megkönnyíti a nyugat felől az Ir-tengerbe érkező hajók átkutását és egyidejűleg megnehezíti, hogy ellenséges hajók a vidéken operáljanak. Valószínű, hogy ez intézkedés a forgalom jelentékeny részét Írország déli részei felé irányítja. Föltehető az is, hogy a tilalom alá eső területek aknákkal és egyéb hadieszközökkel vannak telehintve, ami a hajók forgalmát különben is veszedelembe sodorná.

Olaszország alkalmazkodik a blokádhoz.

Róma, február 26. A Stefani-ügynökség jelenti, hogy az Északi tengeren elrendelt blokád következtében a tengerészeti miniszter az olasz hajók könnyebb felismerhetése céljából rendeletet bocsátott ki. Az olasz kereskedelmi hajók, amelyek a nevezett vizeken hajóznak, kötelesek állandóan a zászlót kitűzni, ezenkívül a hajó mindkét oldalán hatalmas méreteket kell tüntetni a zászlón lévő nemzeti színeket. A hajó nevét és kikötőjét oly nagy betűkkel kell festeni, hogy az már meglehetősen távolságról is kivehető legyen. Ezenkívül ajánlatos, hogy éjszaka a jeleket megvilágítsák, beleértve a lobogót is. A miniszter elrendelte, hogy amilyen gyorsan csak lehetséges, küldjenek a kapitányok esőnapot a közelükben felmerülő tengeralattjárókhoz és mutassák be a hajók papírjait.

Zeppelin-bombák Calaisban.

Amsterdam. Calais-t egy német Zeppelin újra bombázta és több embert megölt és megsebesített, valamint ismét tönkretette a dünkirchener vasútvonalat. A németeknek sikerült elpusztítani a Bethune Armentieres vasútvonalat is.

A hartlepooli bombázás áldozatai.

London. A parlamentben Asquith miniszterelnök bejelentette, hogy Hartlepool, Scarborough és Whitby bombázásánál százhuszonhét polgárember halt meg és ötszázhatvanheten megsebesültek.

Sztrájkoknak az éhező angol munkások.

London: Az angolországi munkások mind nagyobb számban lépnek sztrájkba. A sztrájkok a nagy drágasággal és ezt előidéző megszakadt élelmiszerszállítással függenek össze.

Harminchat koronás kukorica liszt. A kormány elrendelte, hogy a tengeri liszt maximális árát újból állapítsák meg a hatóságok, mert mint ismeretes, az Országos Gazdasági Bizottság felhatalmazást kapott arra, hogy a március elsejéig bejelentett kukoricát a 20 és fél koronáért elterőleg 27—30 koronáért vásárolja. A tanács holnap tartandó ülésén foglalkozik a kérdéssel, még pedig a kereskedelmi és iparkamara szakvéleménye alapján. Eszerint Arad város területén a tengeri liszt maximális ára harminchat korona lesz.

Kikémlelték Szerbiát pilótáink.

(A szerbek idegessége — Meghínsult az adriai kikötő meghódítása.)

Távirati tudósítás.

Budapest, február 26.

Amióta a déli hadiárat első szaka befejezést nyert, semmiféle operáció sem történt a Duna, Száva és Drina batárainál. A határt őrző szerb katonák lőnek egyszer egyszer át a mieinkre vagy a mieink a szerbekre, anélkül, hogy egymásban kárt okoznának, csak talán azért, hogy el ne felejtsek, háború van, nem szabad a puska csövének herozsdásodni. E néhez és munkában gazdag időszakban repülünk feitenek csupán ki nagyobb és igen érdemes működést Szerbiában. Gépeink állandóan átjárnak a határt folyók, kémlelik az ellenség elhelyezkedését, pozíciót és olyan becses földért szolgálatot teljesítenek, amelve minden dicsőítő jelző kevés. Hogy hadvezetőségünk teljesen informálva van a legkisebb szerb csapat mozdulatáról, elhelyezkedéséről, a szerbek tűzérési pozícióról, sőt frontmögötti készülődéséről is, azt főként bátor repülőinknek köszönheti.

Járlák légi utjukon a fontosabb haditerületeket, megjelennek főként Belgrád fölött, de elrepülnek messzebbre is, sőt megjelentek Kragujevac fölött is, fontos és érdemes szolgálatot teljesítvén.

Bombáikat csupán a megerősített városokban dobálják le, vagy retorzióképen, ha a szerbek nemzetközi jogellenes merényletre ragadtatják magukat. Szükség van azonban néha erre is.

A szerb ágyuk állandóan vigyázzák és várják repülőinket, srapsüttőzzel fogadják légi látogatásukat, eddig azonban egy esetben sem sikerült meghiusítani utjukat. E nagyszerű légimanővrozásnak részünkről egyetlen emberáldozata sincs.

Essad pasa a szerbek szövetségese.

Szófia. Az Utró jelenti, hogy a szerbek Essad pasának megígérték támogatásukat, ha átengedi nekik San Giovanni di Meduát. Ezért rendezte színelg Essad pasa az albánok betörését Szerbiába, hogy az albánokat a szerbek kiverhessék és ezután elfoglalhassák a kikötőt. Ezt a tervet azonban megzavarta Olaszország közbelépése, az olaszok ugyanis erőiesen tiltakoztak az ellen, hogy Szerbia az Adrián kikötőt nyerjen.

Olaszország Szerbia adriai foglalása ellen.

Szófia, február 26. A Mir jelenti, hogy az olasz kormány nisi követe útján tudatta a szerb kormányval, hogy nem nézheti nyugodtan, ha a szerb csapatok az albán fölkelés leveretése után tovább akarnak venni utjukat az Adria felé. A Mir ehhez hozzáfűzi, hogy most érthető, miért szüntették be a szerb csapatok azonnal akciójukat, mihelyt az albánokat kiverték és pozíciójukat elfoglalták.

Hadihajóink bombázták Montenegró partjait.

Milano. Cetinéből jelentik: Az osztrák-magyar flotta hajói elhagyták Cattarót és benyomultak a Bojanába. Azóta a hadihajók ismét visszatértek Cattaróba és utjukon a montenegrói partvidék mentén erősen bombázták a montenegrói hadállásokat, főleg azokat, amelyek a Badnát uralják, jó fél óráig ágyúzták.

Megkezdjük az oroszok kiverését Duklánál.

(Stanislauiért folynak a harcok. — A mazuri győzelem után. — Novogeorgiewsk-hez közeledik a harcvonal.)

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs—Berlin, február 23.

A sajtóhadiszállásról jelentik: A Kárpáti harcok helyzete Duklától Mármarosig közeledik a megéréshez. A duklai orosz benyomulás Makovica völgyénél tovább nem jutott, a betörés meghiúsult. Most már nem az oroszok feltartóztatásáról, hanem kiverésükről van szó.

Harcok Stanislauiért.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A wiskowi és stanislaui harcokról kedvező hírek érkeznek. Az utóbbi nagyarányú csata sikertelenül folyik, csapataink sorra megszállják a fontosabb támaszpontokat. A krími görög nemzetiségű orosz katonák tömegesen megadják magukat, mert gyűlölik az orosz uralmat.

Petervár. (W. T. B.) A legutóbbi orosz jelentésnek az osztrák-magyar monarchia hadseregével folytatott harcokról szóló része a következő: A Kárpátokban Smolnik mellett Lupkowitztől keletre csapataink elfoglaltak egy magaslatot s visszaverték az osztrákok ismételt támadásait, amelyek ötven lépésnyire közelítették meg állásainkat. 20-án éjjel a németek négy-szer egymásután támadtak eredménytelenül a kosiuwkai magaslatokat. Wiskow környékén elfoglaltunk egy magaslatot. Keletgaliciában az ellenséget Stanislauiól délre, Krasnononál, Nebionát és Peresinkonát támadták meg s különböző bajonett harc után két brigádot visszavertünk.

Petervárról táviratozzák: A Kárpátokban folyó harcokról kiadott orosz jelentések már nem leplezik, hogy az oroszok a magyar határhoz, galíciai területre szorultak vissza. A legutolsó jelentések egyike többek közt megemlíti, hogy az osztrák-magyar csapatok mindenáron urai akarnak lenni a Lupkow-szoroson át Sanokba vezető vasútvonalnak és ezen a részen nagy akciókat fejtenek ki. Az oroszok a magyar határtól tíz-tizenhatszáz kilométer távolságra lévő Smolnik és Tiskowa között állanak és ebből a hadállásból igyekeznek a Sanok irányában előnyomulni igyekvő osztrák-magyar csapatokat feltartóztatni. A jelentés szerint egy hadsereget Tuholka környékén tartóztatja fel az osztrák-magyar csapatok Skole—Stry irányában előretörésként, míg a legnagyobb küzdelem — az orosz jelentés szerint — Stanislaui birtokáért folyik.

A monarchia meglepő erőssége.

London: A Timesnek egy semleges állambeli levelezője írja, hogy az osztrák-magyar monarchia katonailag és gazdaságilag egyaránt erősebbnek bizonyult, nemcsak mint az ellenség, hanem amint ő maga is hitte.

Novogeorgiewsk felé közelednek a németek.

Petervárról táviratozzák: A legutóbbi orosz jelentések szerint a németek nagy erővel támadják a Visztula jobbpartján lévő Pionk városát, a mely harminc kilométerre van Nowogeorgiewsk elővédjeitől. Az orosz jelentés szerint váltakozó szerencsével folyik a küzdelem és hol a németek, hol az oroszok kezébe kerül a Pionkot uraló fontos magaslatok. Ab-

ból azonban, hogy az orosz jelentés ezt így nyíltan beismeri, arra következtetnek, hogy Pionk hamarosan a németek kezébe kerül.

Zürich. A Züricher Tagesanzeiger keleti harctéri tudósítója jelenti lapjának:

— A németek előnyomulásukban a Visztula alsó folyása mentén már eljutottak a Wika folyóig, ahonnan még egy napi menetelés vár rájuk, hogy Novogeorgiewsk külső erődítései vonaláig érienek.

Bécs, február 26. A Fremdenblatt jelenti Zürichből: A németek előnyomulása a Kovnogradnói erőd vonal felé immár akadálytalan. Az oroszokat az a veszély fenyegeti, hogy a német északi hadsereg dél felé fordul, hogy az orosz főerő visszavonulási vonalát Varsó mellett elvágja.

Varsót elvágás veszedelem fenyegeti.

Milanó, február 26. Londonból jelentik a Corriere della Sera: A Times hosszú cikkben foglalkozik a kelet-európai helyzettel. Az angol lap elismeri, hogy a németek nagy erővel szabadították meg baltikáriumukat, miközben egyenesen előrenyomultak orosz területen azzal a szándékkal, hogy Varsót a petrográdi vasúti vonaltól elvágják.

Hogya a németek elérik ezt a vasúti vonalat, — írja a Times — úgy Varsó nagy veszélyben forog. Még korai volna tehát ezt bejelenteni, mert a terep, amelyen a németek dolgozni kénytelenek, igen nehéz, az időjárás pedig a legkedvezőtlenebb.

A Times a cikk végén azon nézetnek ad kifejezést, hogy a háború, minthogy nyugaton indult meg, ott is fog eldőlni. Késztelen az, hogy Oroszország minden ereje a legközelebbi hetekben teljesen le lesz kötve, a szövetségesek kötelessége tehát, bármilyen körülmény is keleten, a döntést kierőszakolni.

VÁROS ÉS MEGYE

Háborús építkezés a városnál. Arad város gazdasági széke ma Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével tartott ülésén felbontotta a fertőtlenítő intézet építésére kitűzött versenytárgyaláson beérkezett ajánlatokat. A pályázati feltételek szerint ajánlat volt tehető az összes munkákra, valamint külön az intézet fő és melléképületeire. Pályázatok: Az összes munkára: Steiner József alternatív: téglaépítéssel 63920 koronáért, vashetonból 45509 koronáért. A főépületre 25337 korona, a melléképületre 19971 korona, vízvezeték 4968 korona, csatornázásra 13442 korona pályázatot adott le. A fő- és melléképületre külön-külön tették ajánlatot a következők: Gábor András és Társa 24301 és 15769 korona. Fodor és Reizinger 29949 és 20374 korona. Fábrián József 25774 és 16771 korona 3 százalékos engedménnyel. Maszni János 22201 és 16487 korona. Vandracsák Ignác 25350 és 17065 korona 3 százalékos engedménnyel. Morsch József csak a melléképületre 17532 korona. Gábor István 21326 és 16687 korona 3 százalékos engedménnyel. Probst Mihály 26572 és 17890 korona. Virág és Misera 32804 és 19468 korona. Bayer György 23301 és 16882 korona, 2 1/2 százalékos engedménnyel. Csatornázásra és kövezésre Neubauer Manó 11803 korona. Pellegrini Dávid 11253 korona. Rossi és Pellegrini 12198 korona, a vízvezeték és csatornára Karel János 7471 korona. Nagy Adolf 6570 korona. Scheibel Vilmos 6308 korona. Scheffer Richárd 5587 koronás ajánlatot adtak be. A gazdasági szék ugyancsak ma bontotta fel a honvédszárlaktanya csatornázására beérkezett ajánlatokat is. Ajánlatokat adtak: Karel János 6185 korona. Nagy Adolf 6011 korona. Scheibel Vilmos 6219 korona és Scheffer Richárd 7115 koronával. A számvevőség átszámítja az ajánlatokat és a tanács holnapi ülésén válogatva adja a munkákat.

A nagyváradai főjegyzőt felmentették a katonai szolgálatól.

(Városi tanács az inkollegiális tanácsnok ellen.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, február 26.

Lukács Ödön nagyváradai újonnan megválasztott főjegyző ismeretes és szenzációt keltő ügyében tegnap a városi tanács zárt ülést tartott, de az ülésen hozott határozatról a következő felette érdekes közlést hozta nyilvánosságra:

Nagyvárad város tanácsa a mai napon tartott ülésében foglalkozott Komlóssy József tanácsnok ismeretes előterjesztésével. Napirend előtt felszólalt Rimler Károly polgármester és kitért azon közismert eseményre, mely a városi tanácsot is károsan érintette. Szeretné, ha Komlóssy József tanácsnok, aki ezeket az eseményeket előidézte, jelelné volna, de betegsége folytán távollmaradását kimutatta a polgármester és a városi tanács az ügyek tárgyalásában mindaddig nem mehet tovább, mielőtt a kollegiális összetartás ellen intézett ezen súlyos elbírálás alá eső eljárást el nem ítélik. Meg van arról győződve, hogy ha az illető tisztviselő kellőképpen lenyugod, tevékenységét belátva, eljárását ferriesen expialni fogja. A polgármester a városi tanács felfogásával szolidaris és szükségét látja annak, hogy a városi tanács Lukács Ödön főjegyzőt kollegiális együttérzéséről biztosítsa.

Ezután a városi tanács tagjai nevében Gerő Ármán főkapitány kijelenti, hogy a tanács minden tagja a polgármester előadásában foglaltakhoz hasonlóan gondolkodik, s a kollegiális együttérzéssel és a tanács tekintélyével szemben tanúsított ezen méltatlan eljárást elítéli s teljes bizalommal néz a polgármester intézkedéseire.

Elhatározta végül a városi tanács, hogy Lukács Ödön főjegyzőt a tanács összes tagjai személyesen felkeressék s előtte együttérzésüknek adnak kifejezést, ami az ülés után nyomban meg is történt.

Az ügy egyik része: Lukács Ödön főjegyző katonai szolgálata ma már be is fejeződött. Mielőtt ugyanis Komlóssy József tanácsos teljesen illetéktelen és jogtalan fölterjesztése, Lukács Ödön főjegyző katonai szolgálatra való behívása iránt, kiderült: Rimler Károly polgármester sürgős fölterjesztést tett a belügyi és honvédelmi miniszterhez, rámutatván arra, hogy Lukács Ödön, mint főjegyző, még fontosabb hatáskört lát el, mint a belügyi tanácsos korában. A fölterjesztés a leggyorsabban elintéztet nyert: az illetékes katonai parancsnokság táviratilag intézkedett, hogy Lukács Ödön a katonai szolgálat alól felmentessék.

Mindazonáltal sem a városházán, sem a törvényhatóság legkomolyabb elemei körében sem tartják az ügyet ezzel elintéztnek...

A kinos eset aktív szereplője Komlóssy József gazdasági tanácsos napok óta nem volt a hivatalában. Ezidő szerint beteg, de úgy mondják, hogy a napokban nyilatkozni fog a főjegyző katonai szolgálata körül támadt sajnálatos eset dolgában. A tanácsos hivatást nyert értesülés szerint Komlóssy József hosszabb szabadságot fog kérni a közgyűléstől s hónapokra visszavonul a munkától.

Besszarábia földjén állnak csapataink.

— Novosielicát fenyegeti tüzéségünk. — Bukovina román lakossága az oroszok ellen. —
Távirati tudósítás.

Bukarest, február 26.

Dorohoiból jelentik: Az osztrák-magyar csapatok román határtól 300 méter távolságban, Mamornica és Novosielica irányában ágyukat állítottak fel. Ha az oroszok a tüzelést e helyen viszonzónak, könnyen megtörténhetnék, hogy lövedékeik román falvakban csapnának le. Az orosz csapatok parancsnoka lépéseket tett a román hatóságoknál, hogy a lakosságot figyelmeztessék a fenyegető veszedelemre.

Marmornicáról jelentik az „Universul“-nak: Miután Mamornica a tulságosan közel lévő orosz tüzéség tüzeinek nagyon ki van téve, a község lakói elhagyták lakóhelyeiket és a helység melletti magaslatokra vonultak. Az orosz csapatok parancsnoka táviratot küldött a román hatóságoknak, lépjenek közbe, hogy az osztrák-magyar tüzéség állást változtasson, miután az orosz tüzéség a tüzet meg fogja nyitni és nem felelhet annak következményeiért, ha a bombák esetleg román területre hullanának.

Besszarábiába menekül az orosz sereg.

Ugyancsak az „Universul“ hercai tudósítójától nagyérdekű jelentést közöl csapataink bukovinai előnyomulásáról, immár egész Bukovina visszafoglalásáról:

— Az osztrák-magyar csapatok elfoglalták Bojánt. Az utolsó csaták végső eredménye ez, amelyekből az osztrák-magyar tüzéség, az orosz tüzéség számbeli fölénye dacára győztesen került ki. Az orosz tüzéség két napi harc után elhagyta a Bojan hegységben elfoglalt állását. Az orosz gyalogság, amely a Pruth közeleiben állott, szintén visszavonult, mintegy husz kilométernyire, egészen a besszarábiai határra, amerről az osztrák magyar csapatok előnyomulását várták. Az oroszok errefelé most már az összes bukovinai községeket kiűrtették és amint az orosz táborból értesülök az intendatúrával egyetemben a besszarábiai Lipkán felé vonulnak vissza. Bojában ötven román paraszt jelentkezett az osztrák-magyaroknak katonai szolgálatra, kerven, hogy őket az oroszok ellen vezessék.

— Az oroszok — mondották — mindenünket elrabolták és már csak a boszu él a szívünkben!

Az „Universul“ tudósítója azzal végzi, hogy Besszarábiában az oroszok nagy tevékenysége észlelhető, míg Csernovicban az osztrák-magyarok további erősítéseket várnak.

Bukovina románjai nem kérnek az orosz „felszabadításból“

Burdujeniből táviratozzák február 22. kelttel a „Bukarester Tagblatt“ nak:

— Az oroszok által elpusztított községek küldöttsége azzal a kérelemmel fordult Bratianu

miniszterelnökhöz, hogy amennyiben az oroszok még egyszer visszatérhetnének Bukovinába, engedje meg a bukovinai román lakosság keresztül vonulását Románián át Magyarországra. A kérelem azzal érvel, hogy az oroszok, a tapasztalatok szerint a román falvakat kirabolták, a férfiakat megöcsönkítették és a nőket megbecstelenítették.

A nyomorba döntött tartomány.

Dorohoiból írják az „Universul“-nak: Egy bukovinai román menekült felette érdekes részleteket mondott el az oroszok bukovinai visszavonulásáról és az osztrák-magyar csapatok előnyomulásáról. A szenvedések, amelyeket ezen szerencsétlen menekültnek át kellett élnie, mély nyomokat hagyott idő előtt megöregeedett arcán.

— Gura-Humorában — mesélte — mintegy két kilométernyire attól a falutól, ahol laktam, olyan borzalmaknak voltam a tanúja, amelyek megőszítik az embert, ha csak hall is róluk. A rendes orosz katonaság, tehát nem a kozákok, világos nappal is irhatatlan barbárságokat követtek el Gura-Humorán való átvonulásuk alkalmával. Banyomultak a román lakosság házaiba és a férjek és apák szemelátára erőszakot követtek el az asszonyokon és leányokon.

— Ezalatt más orosz katonák mindent, aminek csak valami csekély értéke van, elraboltak a házaikból. Amit, különösen nagyobb bu'ordarabokat, nem vihettek magukkal, azt összerombolták, darabokra szúrták. Sok házat felgyújtottak. Virágzó gazdaságok, talán hosszú, munkás életek gyümölcsei, rövid órák alatt elpusztultak.

— Az embernek a szíve szakadt meg a fájdalomtól a sok kirabolt, mindenüktől kitöszött, gyalázatosan megkínzott család láttára, akik a legsötétebb nyomorban maradtak az után. Különösen a csaknem kizárólag román lakossága Gura-Humora és Kimpolunk körüli falvakban követték el ezeket a borzalmas tetteket az oroszok. Akik az életüket megmentették, immár harmadszor ragadták kezükbe a vándorbotot és futottak, ameddig a lábuk bírta.

— Ma már egész Bukovina meg van tisztítva az oroszoktól és ismét osztrák kézben van. Az osztrákok most mint a szerencsétlen és sok megpróbáltatáson keresztül ment lakosság megmentői jöttek vissza. Az újra visszafoglalt helységekből az osztrákok proklamációkat bocsátottak ki, amelyekben nyugalomra intik a lakosságot.

Betiltott magyar napilap. Sándor János belügyminiszter rendelete alapján a Kálmán Pál fiumei lakos által szerkesztett és kiadott a „Mercur“ című nyomdávalalatnál Fiumében előállított „Fiumei Híradó“ című időszaki lap további megjelenését és terjesztését közleményeinek a nemzeti ellentéteket és surlódásokat szító és ezáltal a hadviselés érdekeit is veszélyeztető tartalma miatt eltiltotta.

Üldözzék Aradmegyében a földdel, terményekkel üzérkedőket.

(A földmívelési miniszter leirata az alispánhoz.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 26.

Ghillányi Imre báró földmívelésügyi miniszter érdekes leiratot intézett az ország valamennyi törvényhatóságához. Leiratában, amelyet természetesen Aradmegye alispáni hivatala is megkapott, a földmívelési miniszter erőlyes intézkedéseket kíván azok ellen, akik az egyszerű nép tudatlanságával visszaélve, potomon igyekeznek a háborús zavarok közepette összevásárolni a terményeket és a földbirtokokat.

— Értesülésem szerint — mondja a miniszter — a háború okozta gazdasági zavarok alkalmat nyújtanak az üzleteknek arra, hogy a tanácstalan kisembereket ijesztgetésekkel és a magánvagyon biztonsága iránti bizalom megrendítésével káros ügyletek megkötésére bírják. Nevezetesen egyes közvetítők a kisgazdáknak főleg állatait, de terményeiket is igyekeznek potomon áron összevásárolni, hogy a hadseregnek, vagy a nagybanvevők részére drágábban adhassák tovább.

E művelet érdekében állítólag azzal rémitik a kisgazdákat, hogy a hadsereg egyszerűen megfosztja őket terményeiktől és marháiktól, vagy a batörő ellenség veszi el azokat erőszakkal és így, hogy azokat megelőzzék, tanácsos azokat bármilyen áron is tulajdoni. Eanél még aggasztóbb az a jelenség, hogy az elesetteknek jelentett katonák itthonmaradottjait egyes üzérkedők birtokainak olcsó áron való eladására igyekeznek rábírni, hogy a rendes viszonyok beállta után az ekként olcsón összeszedett földet parcellázzák. Nem is szólva arról, hogy az elesetteknek vélt katonák közül sok kerül az ellenség fogságába és így még visszatér, hiába keresve kis birtokát, de aggasztó körülményeket vonhat maga után az, hogy a hazai földet a spekulálók a legszomorubb körülmények között igyekeznek elvonni a termelő falusi néptől, hogy későbbre drágán adják neki vissza és ezzel tetézzék azokat az áldozatokat, a melyeket a földmívelő nép a háborúban hoz.

Felbivom ennél fogva az alispán urat, hogy fordítson különös figyelmet a mai időkben a kisgazdák körében észlelhető állat-, termény- és birtokforgalomra és az észlelt bajokról tegyen hozzám jelentést, a konkrét esetekben pedig igyekezzen a visszaélések megállítására. A jelentkezések állandó figyelemmel kísérése mellett, ott, ahol az eladásra komoly okok látszanak fenforogni, tanácsért és utbaigazításért utasítsa a lakosságot a hatóságokhoz, vagy a gazdasági egyesületekhez.

Amennyiben pedig a háborúval kapcsolatos rémhírek terjesztése, illetve az ezek kihasználásával a gazdák anyagi érdekeit veszélyeztető üzérkedés tudomására jut, azokat az egyéneket a kiderül, hogy a kedélyez felizgatására alkalmas koholt hírek terjesztésében segédkeznek, vagy azokat a gazdák károsodására alkalmas üzérkedés folytatására használhatják fel; hatadéktalanul jelentse fel az illetékes politikai hatóságnál és egyébként is a jövő gazdasági alapjainak biztosítása céljából a legszélesebb körben minden rendelkezésére álló eszközt és alkalmat használjon fel arra, hogy a gazdákat nyugodt munkálkodásuk folytatása érdekében a közállapotok rendezettsége, a magánvagyon biztonsága tekintetében megnyugtassa.

H I R E K.

Az elegáns gyűrűtolvaj.

(A perzsaszőnyeg-kereskedő bűne.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, február 26.

Guida Károlynak a Szervita-téren lévő ékszerüzletébe tegnapelőtt beállított egy rendkívül elegánsan öltözködött uriember és gyűrűt akart vásárolni. Az ékszerész eléje rakott egy csomó értékes gyűrűt s az elegáns ur válogatni kezdett azok között. Sokat beszélt, hogy elvonja az ékszerész figyelmét s eközben egy értékes gyűrűt a zsebébe csusztatott.

Az elegáns urnak azonban nem volt szerencséje, mert a tulajdonos felesége észrevette a dolgot és férjét figyelmeztette erre. Guida Károly rendőrt hívott, akinek elmondta a dolgot és a rendőr azonnal kikutatta az előkelő ur zsebeit, habár ez kétségbeesetten tiltakozott is ellene.

Az azonnal megtartott kutatásnak meg lett az eredménye, mert az eltűnt gyűrű hamarosan előkerült a prémgalléros télikabát egyik zsebéből. A rendőr erre az előkelő idegent bebiztosította a főkapitányságra, ahol az egyik rendőrtisztviselő azonnal kihallgatta. Kiderült a kihallgatásnál, hogy az illető Adorján Artur 45 éves szőnyegkereskedő, aki lopásért már kétszer volt büntetve.

— Van-e vagyona? — kérdezte a kihallgatásnál a rendőrtisztviselő.

— Igen, van!

— Mennyi?

— Kétszáz ezer korona. — Felelte büszkén Adorján.

— Hol szerezte ezt a vagyont?

— Perzsaszőnyegekkel kereskedtem és egy pár jó vásárt csináltam.

Kiderült ezután, hogy a gyűrűtolvaj szőnyegkereskedőnek nincs Budapesten állandó lakása. Különböző szállodákban szokott szobát bérelni, de egy szállodában sem lakik sokáig, csak egy-két napig, s azután ismét más szállodába költözködik.

— Hát miért lopott gyűrűt, ha olyan vagyonos ember?

— Tetszik tudni, az az én betegsége. Kleptománikus vagyok.

A rendőrség valószínűnek tartja, hogy Adorján Artur rendszeresen űzi az ékszerlopást és a vagyonának is ez az eredete, ha ugyan igaz, hogy vagyona van. Letartóztatják és átadják az ügyességnek.

— A pápa újabb békekísérlete. Rómából jelentik: A Giornale d'Italia kezekedik azért a tényért, hogy a pápa újabb békekísérletet tett, amelynek eredménye azonban még ismeretlen.

— Népfőlkölő főhadnagy kinevezés. A király, mint a honvédség Rendeleti Közlönye írja, Nyisztor Sándor máriaradnai járásbíró, aki a 2. gyulai népfőlkölő gyalogezredben hadnagyi rangban szolgált a háború kitörése óta, 1914. évi november 1-től számítható ranggal népfőlkölő főhadnaggyá nevezte ki.

— A kivilágított fogolytáborok. Hamburgból jelentik: Minden kétséget kizáró forrásból jelentik és számos tanu is megerősíti, hogy Angliában olyan helyeken, a melyeken fogolytáborok vannak, esténként csak a fogolytáborokat világítják, hogy így a repülőgépek és Zeppelinnek bombáit rájuk irányítsák.

— Orosz fogságba került aradi zászlós. Balla József az Aradi Ipar és Népbank tisztviselője, mint zászlós szolgált egyik gyalogezredben. Ma parancsnoka arról értesítette hozzátartozóit, hogy a legutóbbi kárpáti harcok alkalmával orosz hadifogságba került.

— Bulgária és Románia vasúti forgalma. Bukarestből jelentik: A mai lapok a következő félhivatalos jellegű tudósítást közlik:

— Hosszas tárgyalások után létrejött Bulgária és Románia között egy, az átmenő forgalomra vonatkozó meg egyezés. Naponta legalább 35 kocsifog Szalonikibe vagy Dedeagácsba menni a Romániának szánt áruk átvétele céljából. Ezek a kocsik Bazargienél lépnek bolgár területre. Románia ennek ellenében megengedi, hogy naponta 35 kocsit szállítsa a monarchiából és Németországból küldött árut Románián át Bulgáriába. Ezt az átmenő forgalmat Verciorova-Cernavoda-Bazargie határállomásoknál bonyolítják le.

— Pénzüntézet közgyűlések. Szombaton és vasárnap folytatódik az aradi pénzüntézetek ez évi beszámolóinak sorozata. A két napon nem kevesebb, mint öt aradi intézet tartja meg közgyűlését. Szombaton, február 27-én délután öt órakor az Arad-Csánádi Gazdasági Takarékpénztár tartja József főherceg-uti palotájában rendes évi közgyűlést, amelyen — mint már közöltük — az igazgatósági jelentés és számadások előterjesztésén kívül az igazgatóságban megüresedett két hely betöltése is sorra kerül. A közgyűlésnek Bohus Zsigmond báró, volt főrend és Baross Lajos dr. megválasztását hozzák javaslatba. A közgyűlésre a részvényesek figyelmét ezúton is felhívjuk. — Ugyancsak február 27-én, szombaton délután négy és fél órára hívta össze rendes évi közgyűlésre az Aradi Közgazdasági Bank Andrássy-téri intézeti helyiségeibe részvényeseit, akiknek figyelmét a közgyűlésre felhívjuk. — Az Aradi Kereskedelmi Bank saját helyiségeiben szintén szombaton, február 27-én délután fél öt órakor tartja meg rendes évi közgyűlést. — Vasárnap délelőtt két bankközgyűlés lesz: 10 órakor az Aradi Polgári Takarékpénztár tartja Andrássy-téri helyiségeiben évi rendes közgyűlést, 10 és fél órakor pedig az Aradmegyei Takarékpénztár részvényesei jelennek meg az évi rendes közgyűlés megtartására az intézet Andrássy-téri Neuman-palotai helyiségeiben.

— Aradi tartalékos zászlós hősi halála. Megírtuk, hogy Madarász Imre a 33. gyalogezred tartalékos zászlósja az ezred harcaiban elhunyt. Madarász Imre mint az aradi árvaház növendéke végezte tanulmányait, azután a budapesti iparművészeti főiskolát látogatta és vizsgái letétele után Szántay Lajos aradi építész irodájában kapott állást. Kiváló tehetségei és jóakaró pártfogói a nagyváradi polgári iskolában rajztanári álláshoz juttatták. Az 1913-14 tanévben már rajztanár volt és a múlt év szeptemberében tette volna le magánúton a tanári szakvizsgát, de ebben a szándékában a háború megakadályozta. Határtalan lelkesedéssel vonult hadba, amikor a király parancsa szólította. Első ízben megsebesülve Szegedre került, majd onnan Szántay Lajos építész meghívására Aradra jött, és itt Szántay felajánlotta lakásul házáat ingyenesen s mint apa, gondoskodott az árva fiúról négy hónapi betegsége alatt.

— Ujságpapirhiány Oroszországban. Szentpétervárról jelentik: Keleti és nyugati Oroszországban, valamint Szibériában nagy hiány uralkodik az ujságpapirban és rotációs papirban. Eppen ezért különösen Szibériában a napilapok a legkülönbözőbb színű csomagoló papírosokon jelennek meg.

— Vratiu törzsorvos betegsége. Vratiu Aurél dr. törzsorvos, aki egyideig az aradi katonai kórházak parancsnoka, majd pedig a sorozó bizottság orvosa volt, néhány nap óta Hódmezővásárhelyen, az ottani népfőlkölő szemlén teljesített szolgálatot mint sorozó orvos. Tegnap nagyfokú lázat kapott, s rosszul lett fojtta el és ezért elhatározta, hogy Aradra utazik és orvosi kezelést vesz igénybe. A törzsorvost Sturdza Márius dr. főorvos, a honvédbuszár laktanyai kórház igazgatója vizsgálta meg és a jelekből arra következtetett, hogy valószínűleg bronchitisben betegedett meg Vratiu dr., aki csak ideiglenes szolgálatra lévén Aradra vezényelve, kénytelen volt szállodai lakást venni és most, hogy megbetegedett, előnyösebbnek találta a kórházi ápolást. A honvédbuszár laktanyai kórházban a belgyógyászati osztályon részeseül a törzsorvos a leggondosabb orvosi kezelésben és ápolásban.

— Portugália nem szögálja tovább az angolokat. Genéből jelentik: A legutóbbi lisszaboni jelentés szerint, Portugália, amely eddig fegyvercsatározással és hadikészülődéssel töltötte el a háború folyamát, ugylátszik meggondolta magát és végleg elhatározta, hogy a háborúba, melyhez semmi köze, nem szól bele. Tehát az összes angol intrikák hiábavalók voltak. A nép és a katonaság tulajdonképpen mindig is vonakodott Anglia önös érdekeiért javait és vérét áldozni. Csupán az angol pénzen tartott sajtó maszlagolta állandóan a közönséget és a kormányzat, nem tudni minő okból, ugyancsak mellette volt Anglia segítségén. A katonaság azonban, amely lázadást tudott rögtönözni a királyi szék ellen, föllázadt az angol érdekeket szolgáló kormányzat ellen is. A kormányzat tehát elbocsátotta az előbbi kormány által behívott tartalékosokat és így a Gibraltárnál várakozó angol csapat szállító hajók egészen hiába vártak. Ezenkívül a dél-afrikai portugál gyarmaton Angoliában megszüntették a hadiállapotot. Tudvalevő, hogy itt hamis jelentésekkel és a németek állítólagos betöréseiről szóló hírekkel sikerült az angoloknak a portugálokat Németország ellen heccelni. Mint a párisi Herald jelenti Lisszabonból, a Portugál köztársaság elnöke a hadiállapotot felfüggesztette Angola gyarmaton. A bevonult tartalékos évfolyamok elbocsátása egyre tart. Az Agence Havas jelenti Portóból: A portugáliai háborús párt igazga vezére Alfonso Costa demokrata ellen merényletet követek el. Egy tizenéves tanuló Francisco Silva két revolverlővést intézett a trón elleni forradalom és a királygyilkosság főcinkosa ellen. A revolverlővések nem találtak.

— Öngyilkosság. Ma reggel nyolc órakor azt jelentették a rendőrségnek, hogy a radnai vármház közelében, a Holt-Marosban egy ismeretlen munkáskülsejű embert találtak. Az armenő munkások kihúzták a vízből az öreg embert és már eszméletlen állapotban az Erdélyi ut 1. számú házba vitték, a hol néhány peremulva meghalt. Bittner Róbert ügyeletes rendőrkapitány és Prohászka László dr. tb. főorvos jelentek meg a helyszínen és miután az orvos megállapította a halál beálltát, a holttestet becszállították az alsó temető halottas házába. Az ismeretlen kilétét nem lehetett megállapítani és nem sikerült meg tudni, miképen jutott a vízbe.

— Két évi börtön egy hajókatasztrófiáért. Milánóból jelentik: Még ismeretes az a szerencsétlenség, amely a múlt év márciusában a Lagunán történt. A torpedónaszád parancsnokait, akik a vaporettóval való összeütközés okozói voltak, két évi börtönre és 1500 lira kártérítésre ítélték. A vádlottak felebbezték.

— A hadikölcsön sikere. Bécsből jelentik: Múltán tegnap a hadikölcsön utolsó husz százalékos részletét is befizették és ezzel a hadikölcsön kibocsátása teljesen le van bonyolítva, a Fremdenblatt a legnagyobb megelégedéssel konstatálja, hogy ezt az eredményt a fizetési- és hitelforgalom megakasztása nélkül a lakosságnak hiszalomteljes és szilárd akaratára folytán és a háboruban kifejtett sikeres tevékenységével érték el. A Fremdenblatt különös elismeréssel emlékezik meg a bankok magatartásáról, amelyek lemondanak minden nyereségről és az egész kölcsöntranzakciót hazafias kötelességteljesítésnek nézték. A lap hangsúlyozza, hogy a hadikölcsönre igénybevevett betétek tizetése következtében az 1914. évben a betétek összege ötvenhat millióval csökkent, de már ez év január havában ismét hatvanöt millióval emelkedett. Egy hónap tehát elég volt ahhoz, hogy a múlt évi apadást behozza, ami legjobban bizonyítja a lakosság tökéletes képességét a háború folyamán is. Bizalmat meríthetünk tehát — így végzi a Fremdenblatt — arra nézve, hogy Ausztria gazdasági élete és pénzügyi konstelációja a jövőben is megállja helyét azokkal a feladatokkal szemben, amelyek elé a háború győzelmes befejezése és szenvedett kár jóvátétele céljából Ausztriát állítják.

— Megnyílik a városi élelmiszer-raktár. Az élelmiszer-bizottság ma délután Loos Résző helyettes polgármester elnökségével ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a városi élelmiszer-raktárt nem sátorban, hanem a Nadasdy-palotában bérelt üzemhelyiségben jövő hét szombatján nyitja meg. Az üzleti bér minimális és a helyiség bármikor elhagyható. A bizottság burgonyára, babra és kókuszszóra beérkezett ajánlatokat tárgyalta és megrendeléseket tett. Az üzlet vezetésével Spöcker Adolfot bízta meg, aki ismertette terveit, amelyek helyesléssel találkoztak. Az elárúításra kerülő élelmiszerek árait idejeen nyilvánosságra hozzák. Elhatározták, hogy a bizottság minden pénteken délután negy órakor ülést tart. A bizottság lekeri a termelőket, hogy árúikat bocsassák az élelmiszer-üzlet rendelkezésére, hogy a közhasznú tevékenységet minél intenzívebben folytathassa. A gazdasági husszék már be van rendezve és elsején megnyílik. A húsárak a következők: Marhaszék eleje 1 kor. 60 fillér, leveles 1 kor. 76 fillér, pecsenye 2 kor., vesepecsenye 2 kor. 40 fillér, tisztítva 3 kor. 20 fillér. A mai piacon már vásároltak a husszék részére élő állatot.

— Beachy Head. Néhány nap óta sürdül körül elő a lapokban ez a két szó. Egy 172 méter magas krétasziklának a neve ez, amely Ostbourne dívatos angol fürdőhelytől nyugatra mélyen belenyúlik a háborgó tengerbe. E szikla közelében súlyosztettek el több angol gőzöst a túrgó német buvárhajók. Az angol azok rettegve elhúzódtak a nevét. Ha csak látják az uszágokban ezt a két szót, Beachy Head, már tudják, hogy az katasztrófát jelent számukra. A rettenetes szikla meg béké idején is félelmetes. Ha van itt világítótorony és minden fajta jelzőkészülék, a szelek járása a környéken olyan, hogy a melyik hajó oda-kerül, manihetetlenül elvész — a vinar belevágja a sziklába. A hullámok mély üregeket vágják a sziklába, a mely üregekben találnak menedéket a hajótörtek, ha valamely nagy szerencse folytán el tudják őket érni. A borzalmas hírű sziklat a német buvárhajók még félelmetesebbé tették. Történelmi múltja is van különben. A tizenhétedik század végén mellette verte tönkre a francia flotta az egyesült angol-holland flottát. Mindenképen érthető, ha az angolok megbarnadnak, ha rája gondolnak.

— Rendőrfelügyelő szerepe a szófiai bombamerényletben. Szófiából jelentik: Az ismert bombamerényletnek máris szenzációs utójátéka lett. A reggeli lapok a cenzura jóváhagyásával a következő jelentést közlik: Radoszlavov miniszterelnök, Mavrodiev rendőrfőnök, továbbá a vérosparancsnok és az ügyészség egy képviselője kíséretében megjelent a rendőrség épületében. Sztojlov rendőrségi főfelügyelőnek íródját hivatalosan lepecsételték, Sztojlov főfelügyelőt magát, továbbá több rendőrbiztost hivataluktól felfüggesztettek és letartóztattak. A dolgoknak ez a váratlan kifejlése mindentelje leirnatatlan feltűnést keltett.

Budapestről jelentik: „Seara” a következőket írja: A szófiai merénylet ügyében bevezetett vizsgálat meglepő felfedezésekre vezetett. Kiderült, hogy a gyalázatos bűntény a titkos rendőrség néhány tagjának a műve, akik az oroszok által megfizetett bérencek. Ismét láthatjuk tehát, milyen eszközökkel dolgozik az orosz diplomácia. Tudvalevő, hogy a bűnösöket elbocsátották hivatalukból, amelynek helyiségeit lezárták és az ajtókat lepecsételték. A „Seara” szerint a titkos rendőrség két tagja közönséges gonoszlevő, akik már vagy elváltak itélve, vagy pedig vizsgálat alatt vannak. És ilyen emberekre volt bízva — írja a „Seara” — Bulgária közbiztonsága.

— Vaskeresztes népfőlkelő főhadnagy. Megirtuk, hogy a hajdumegyei néptőlkelő husszár az eddigi parancsnokát: Debreczeni Jenő népfőlkelő főhadnagyot, a városi világitási vállalat igazgatóját vitte, önfeláldozó és sikeres magatartásért a német hadvezetőség a második ardu vaskeresztet el tüntette ki. Debreczeni Jenő, aki a nagy r. balár kitüntetés után a kárpátok gancsai lejtőin vívott harcokban is részt vett, most az egyik ütközetben megsebesült. Egy srápnál szilárdan bal combjába fúródott. Sebészete — nem súlyos, gyógykezelése mégis hosszabb időre ágyhoz köti. Egyelőre a munkái katonai kórházban ápolják, a napokban azonban haza fogják szállítani Debreczbe, s itt kell majd bevégeznie végleges gyógyulását a településen. A munkái kórházban nyújtotta át Debreczeni Jenőnek egy katonai bizottság a vaskeresztet, lelelkemelő ünnepség keretében.

— Az önkéntes ápolónők ne gyógyítsanak! Budapesti jelentik: Schächter Mária dr. egyetemi tanár, aki jelenleg az egyik budapesti helyi kórházban működik mint ezrendőr, a tegnap este tartott hadi sebészeti értekezleten közölte a sebkezelés körüli szerzett tapasztalatait. Dr. Schächter dr. éles vizsgálat tárgyává tette egyrészt azt a francia orvostudományi elvet, hogy a modern löveg ütőte seb steril, másrészt azt a német álláspontot, hogy a sebkezelést sajón szerint kell intézni. A náboru kezdetén — mondotta Schächter dr. — láttunk számos primér gyógyult sebet és az első sziklás kötelek alatt sterinek maradt sebeket. Idők folyamán azonban változik a kép: a primér gyógyulások ritkábbá válnak és a sérülések rosszabbul gyógyulnak. Lehet, hogy a hosszú labori élet, a szennyes ruha és fehérmű eme az oka. Schächter elnöke ezután a tulstott jókezes. Nyíltan szólott ezután az ápolás mizélliró és arról az abuzusról, hogy az önkéntes ápolónők par netes kurzus után betegápolásokon, s a kórházakban is önálló sebkezeléssel bíztatnak meg. E könnyelmű eljárás súlyos következmények betegnek bemutatásával és sebesültekről készült tenyékfelvételekkel igazolta.

— Elvesztett pénteken délelőtt a Forray-utca és Török-tér mentén egy sötét két méter hosszú láda, melyben a megtalálásra értekezleten apró kulcsok vannak. A becsületes megtaláló keratuk, vigye azt Glück Dező üzletre, vagy a rendőrségre, hol illő jutalomban részesül. 827

— Megüresedett irodai állásoknál az Engel-féle keresz. szaktantolyam bizonyítványai mindanütt előnyben részesülnek. Beiratkozás minden nap. Lázár Vilmos u. 2. 825

— Rikta bélyegek nagy választékban Kerpelmél. 193

A háztartási lisztkészletek fölhasználása.

(Hogy kell élnünk aratásig? — Akinek van otthon lisztje: ne vásároljon.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 26.

Igy tél utolján, tavasz kezdetén, még békeidőben is meglehetősen nehéz gondot szokott okozni ez a minden évben visszakérülő töprengő kérdés: Hogy leszünk ki ujig?

Mennyivel aggodalomkeltőbb ez a felsőhajtás most, mikor a megszokott, rendes szokás állapoton felül még a háborús időekkel mindenben együttjáró inaséges napok réme is iestget bennünket. Pedig hát nem kell megijednünk. Ahogyanki teletünk eddig, bátran kimondhatjuk minden nagyobb nyomorúság nélkül: — azonképpen, merjük állítani, hogy Isten segítségével, ha nem is zsiros nagy jólétben, de éhség, koplalás nélkül kibírhadjuk aratásig, ha magunk is úgy akarjuk, ha mindenki akarja, ha minden itthonmaradt ember a nap minden óráján ehhez a szigorú parancshoz igazodik: Ezt az országot, ennek az országnak a népét sem időjárásnak, sem semmitéle ellenségnek kihezegetnie nem szabad! Ebben az országban nem veszhet éhen senki. Ebben az országban meg kell hogy legyen mindenkinek a maga mindennapi kenyerre. Nem sok, csak éppen amennyi szükséges elég. Minden étkezéshez egy-egy karéjka.

Ahogy hadbavonult véreinknek csak egy jelszavuk van: „Győznünk kell!” — és Hindenburg, e minden idők legnagyobb halvesere, bizvást állítja, hogy győznünk is, mert nekünk jobb az idegrendszerünk mint az ellenségeinkké: ugyanugy az itthonmaradt dolgoztató népek pedig szintén arra legyen gondja, hogy a megéhetés tépelődéseitől senki se maga, se más, el ne veszítse a fejét. Mindenki akarjon élni s akarja, hogy a szomszédja is éljen. Tehát csak azarat kell. Nagyon erős akarattal. Segítse mindenki egy a másit, hogy mindenkinek meglegyen a mindennapi kenyerre. Hogyan kell ezt akarni?

Erre id Hindenburg vezér az idegzetű nemzeteitől vehetünk példát. A németek törvénnyel, hatóági és társadalmi intézkedésekkel rákényszerítik önmagukat a szigorú takarékosagra, becsújtják a készleteket úgy, hogy akinek merőben üres is a kamarája, Németországban még az sem fog éhezni. Lesz mindenkinek kenyerre. Bizony nem fehér, de lesz. Bejárta a német sáto ucsatánában egy csodálatos szép irasma, mely valóságos himnusz, tizparancsolata és kitétele ennek a zordon, katonás kiáltásnak: Mészáj kenyérnek lenni! Kivonatosa így szól emez iras:

— Németország (mondhatjuk: „Maga ország is) egy egész ellenséges világai áll szemben, amely meg akarja őt semmiztetni. Dicséletes, dicső seregeinket nem tudja teleperni. Hat, mint egy ostromlott várat, ki akar bennünket éheztetni. Ez sem fog neki sikerülni. Miért nem? Azért, mert elég kenyér meg van az országban, hogy aratásig kibírja a szomszéd. Csak nem szabad prédálni, pazarolni. Ne étessétek marháitokat a kenyérnek gyűléseivel. Takarékoskodjatok a kenyérrel, hogy ellenségeink kaján reménye szűgyenné vágyon.

Legyetek tiszteltetl a mindennapi kenyér iránt. Akkor mindig lesz béké nektek. Akar-meddig tart is a háború. Erre neveljé a kenyérmekeiteket is. Ne vessétek meg egy darab kenyert sem azért, mert már nem éhen hal-

szeljete egy karéjjal se többet a kenyérből, mint amennyit épen enni akartok.

Gondoljatek mindig katonáinkra, akik sokszor az őrhelyen, vagy a lövészárkokban boldogok volnának, ha tarisznyájukban volna a ti elprédált kenyérdarabkátok. Egyék mindenki hadikenyert, épen úgy táplál és épen úgy jól lehet vele lakni, mint a másikkal.

A krumplit mindig hámozatlanul hőjában főzzétek. Ezzel sokat spóroltok. Az előzőleg nyersen hámozott krumpliból sok ennyivaló rész elpoesékolódik. Ne dobjátok szemétre az ételhulladékokat. Gyűjtsétek össze. jó lesz takarmánynak. Ha magatoknak nincs lábasjóságotok: adjátok a takarmányanyagot annak, akinek van.

Ezek a legprózaiabb dologról, itt-ott szinte költői lendülettel megírt gyakorlati tanácsok, kell, hogy Magyarország népeinek is minden rétegében elterjedjenek s e komoly nagy időben mindenkinek szinte vérbe oltódjanak. Ezekhez az érbevéssni és minden iskolában megtanítani való szavakhoz, mi, a mi speciális viszonyainkhoz képest még a következő jóindulatu tanácsokat fűgesszük:

Szoktassa mindenki magát és családját a kukoricaliszt használatához. Ebből is lehet izletes ételt főzni. Csak tudni kell a módját. Gazdasszonyaink tanulják el egymástól a készítés titkait. Lélekbe írott törvény legyen, hogy gabonát a forgalomtól elvonni: hazasárulás!

Jó, ha egyes tehetősebb, vagy előrelátóbb családok még kellő időben zsákszáma raktárhoz el lisztet éléskamráikban. Amde akiknek ilyen lisztirtalékjaik vannak, ne kövessék el azt a kapriságot és lelkiismeretlenséget, hogy bár odahaza van elegendő lisztkészletük, mégis a boltokban vásárolnak.

Ezzel, hogy nem az otthon való lisztet használják, csökkentik a forgalomban lévő mennyiséget s valósággal kiveszik a szegényebb nép szájából a kenyeret, akik kizárólag csak a boltokban való vásárlásra vannak utalva. Ne csak az imádság tartson tehát fenn

minket, hogy add meg Uram a mindennapi kenyerünket, hanem erős akarattal magunk is arra törekedjünk, hogy mindenkinek meglessen a mindennapi kenyere. Ilyenképen minden tömegéhség nélkül meg fogunk élni aratásig.

Fog-Krém

KALODONT

70 Fillér

1880

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1915. évi február 27-én:

C. Bérlet.

C. Bérlet.

Itt először:

Katona.

Operette 8 felvonásban. Itt: Szomori Emil. A verseket írta: Mérei Adolf. Zenéjét szerzte: Gajári István. Rendező: Pojár Sándor. Karmagy: Tilger Árpád.

Kézde este 1/8 órakor.

Feltele szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTER.*

1914.

Lubaczov ostroma.

41

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítunk

ha a befűtésnél

**olcsó
alágyújtásra
való papírt**

használnak. Kb.
50 kilós bálákban
csomagolva kap-
ható: bálanként
2 koronáért az

**Aradi Közlöny
kiaóhivatalában.**

**Költözködők
figyelmébe!**

Villamos világítási berende-
zéseket csillárokkal együtt,
kedvező feltételek mellett
szerel és szállít 8304

Koch Dániel

Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz.

Hotel Meteor szálloda

Telefon ... 57—25.

Interurban 70—67.

BUDAPEST,

Erzsébet-körút 6.

Mély tisztelettel értesitem Arad város m. t. közönségét, hogy a fenti szállodát átvetttem és azt az elsőrendű szállodák szintjének szigorú betartásával fogom fiammal vezetni. —:— Szives pártfogást kér:

Bokros és Fia.

Caphocal

(Kafokal)

gyermek tápszer a

tápszerek királya

Csecsemők, gyer- Izletes, olcsó, Csonterősítő,
mek legkedve- könnyen hizlalo,
sebb eledele. emészthető. fogzást elősegítő.

Aradon minden gyógyszerárban és drogeriában kapható.

1 doboz 3 korona.

751

SIROLIN "Roche"

meghűlés, szamárhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki huzamosabb idő óta szenved köhögéssel. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használják.
3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét sirolin használata jelentékenyen csökkenti.
4. Skrofúlisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható minden gyógyszerárban, ára 4 korona.

Apró hirdetések.

HA

gazdatisztet,
nevelőt,
tisztviselőt,
segédet vagy
bármiféle alkalmazottat keres,
hirdessen az

ARADI KOZLONY

apróhirdetési ro-
vatában.

Az eredmény biztos, mert
az ARADI KOZLONY-t na-
ponta sok ember olvassa

A kiadóhivatal fenntartja magá-
nak a jogot, hogy az olyan ap-
róhirdetés szövegét, amelyik tar-
talmánál fogva eredeti alakjában
nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Két fiatal

Leány szórakozás céljából levelezne
sebesült úri fiúval. — Levelezet
„Unatkozunk” jelígre a lap ki-
adóhivatalába lapban jelezni kér-
jük. 778

OKTATÁS.

Correpetitort

keresek gymnasiata mellé a dél-
előtti órákra. Ajánlatok „Correpe-
titor” címen a kiadóhivatalba in-
tézendők.

Engel keresk. Szaktanfolyama

Március hó 1-én új tanfolyam ve-
smi kezdetét könyvelés, gépírás,
gyorsírás, keresk. számtan, szép-
és helyesírásban, mely tanfolyam
keresk., tejes és ügyvédi írókére-
pesít. Tojás és ágyas kibézés 3-4
hé alatt. Mérsékelt tandíj. Díjtalan
állásbiztosítás. Belratkozás 10-12
és 3-4 közt. László Vilmos-u. 2.
sz. a. 826

ALKALMAZÁST KERES.

Középkora

férfit gazdaságba, gazdai állást ke-
res, ki ily minőségben évekig volt
alkalmazva. Cím. Osztró Mihály
Arad-Gáj Magyar-u. 14. 730

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyzők

vétetnek fel jól bevezetett hástar-
tási cikk eladására egy helyben,
mint vidékre magas jutalék mel-
lett. Jelentkezhetni „M.” jeige
alatt a kiadóhivatalba. 823

Gyermekek

háaspár, ki a konyhakertészethez
ért házmesternek kerestetik Boros
Béni-tér 13. sz. 748

KIADÓ LAKÁS.

1 szoba

és konyhából álló butorozott lakás
villanyvilágítással, Kápolna u. 17.
sz. alatt kiadó. Katonatisztnak igen
alkalmas. 779

Kiadó

Asztalos S.-u. 2-3. sz. alatt 3 utcai,
1 udvari, hálófülke és fürdőszoba-
ból álló I. emeleti lakás a szük-
séges mellékhelyiségekkel. 1915.
május 1-re. Bővebbet a lap kiadó-
hivatalában.

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8.
sz. alatt azonnalra kiadók. Bőveb-
bet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Fürdőszoba

berendezés használt, jókarban lévő,
megvételre kerestetik. Ajánlatok a
kiadóba kéretnek.

Nemesfűs

dúványok, málna, ribizke, pösz-
méte tövek és bokrok, di zse-
és fák, rózsák, gyümölcsfák, ut-
sorfák és mindenféle faiskolai ter-
mekek jutányos árban beszerezhe-
tők: szatmári Szabó István fais-
kolájából. — Arjegyzék ingyen. 807

Papírszalvata

1000 drb 5 koronáért kapható
Pichler Sándor papírkereskedésé-
ben, Szabadság-tér. 781

„Qui Si Sana“

női fekete harisnyák párja 1 kor.
30 fillértől. Új női bársony pán-
tos cipők párja 5 kor. 50 fillér.
Kivágott pempis-forma párja 6 ko-
rona. Cipő Tőzede Apollo mozi
mellett. 5161

Millió

ember használja

Köhöges

rokedtség hurut, elnyálkásodás torok-
hurut, fullasztó és görcsös köhögés
ellen a 6016

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fényőjeggyel“

6050 bizonyítvány orvosoktól és
magánemberek elismerő le-
vele a legjobb ajánlás a
biztos sikerre és közkedvelésre. —
Egyetlen hasonló készítmény sem tud
ilyen hatást elérni. Különösen kolle-
mes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60
állásos dobozban.

Kapható:
Székely Sándor, Kálmán Árpád, Ottó Fül-
des Kelemen, Breuer Fülöp, Ring Lajos,
Rozsnyai Máttyás, Vojtek Kálmán, Krebe
Géza, Berger Gyula, Vajdita György,
Héha Vilmos, Götz Károly, Berni János,
Kárpáti János gyógyszerárterében, Vojtek
és Wenzel drogeria, Hentz Nestor dro-
geria, Török A. és Tereza „Angyal” droge-
ria Arad, Stodolnik Dezső gyógyszerára
Ujrad Zombory János gyógyszerára
Ujradtanna, Adler Lajos Gyula gyögy-
szertára M.-Pécska, Oros Rezső Pankola,
Teffert Károly gyógyszerára Elek,
Krausz Elemér gyógyszerára Gyögyvász
Zsigmond Gyögyvász Gyögyvász Gyögyvász
Lippa, Székely Zoltán gyógyszerára
Csörmen, Bauer Károly gyógyszerára
Kovács, Kozim János gyógyszerára P.-Pécska

Az ujonnan életbe lépett pol-
gári perrendtartás foly-
tán szükséges

ügyvédi és bíróügyi nyomtatványok

kaphatók az

Aradi Nyomda Részvénytársaság

nyomdájában,

József főherceg-ut 22. szám.

(Bejárat a Kossuth-szobor-
ral szemben.)

4288—1915.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a 411—1914. M. E. rendelet értelmében folyó
év február hó 15-én kezdve a m. kir. Ministeriumnak 1914. évi
november 28. napján 8181—914. M. E. szám alatt kiadott rendelete
2 §-ának 3. pontja és utolsó bekezdése értelmében buzából előállított
egyfajta kenyérlisztet, és sima őrlésű lisztet, ugyancsak a rozsból, az
idézett rendelet 4 §-a értelmében előállított egységes minőségű roz-
slisztet vagy a buza és rozsliszt keverékét ezen új az előállítandó liszt
keverék, összsummenyiségének 60%-át kitevő árpa, tengeri, bur-
gonya, vagy rozsliszttel, (de nem rizs-akarmányliszttel) kell keverni.

Ugyanez a keverési arány irányadó akkor is, ha az idézett rende-
let értelmében a kenyér lisztelő anyagokból kétféle együttesen hasz-
nálnak a keveréshez. Egyebekben az idézett rendelet szabályai érin-
tetlenül maradnak.

A sütők, pékek és kenyérgyártó vállalatok buza és rozskenyér elő-
állításához szintén csak a jelen rendeletnek megfelelően kevert kenyér-
lisztet használhatnak. Egyébként a m. kir. Ministeriumnak az eladásra
szánt kenyér előállításának, forgalombahozatalának szabályozása tár-
gyában 1914. december 2. napján 8860—1914. M. E. szám alatt kiadott
rendelete érintetlen marad.

E nélfogva a fagymélt. kereskedelemügyi m. kir. ministerium
918. illetve 2644—1915. sz. hirdetményeivel Arad sz. kir. város ter-
ületére megállapított maximális gabonára alakul alapul vételével az elő-
lítható kereskedelemügyi ministeri rendelet 8 §-ában érintett 6%-os
ár öbbletek bevezetésével a közforgalom tárgyát képező lisztfajták
nagyban árai a következőképen alakulnak:

1. tiszta liszt 100% buzából	67— korona
2. liszt 70% buza, 30% árpából	57 40
3. kenyérliszt 50% buza, 50% árpából	45 57
kenyérliszt 50% buza, 50% tengeriből	88 84
kenyérliszt 50% buza, 50% árpa- és tengeriből	41 96
kenyérliszt 50% rozsa és 50% árpából	40 84
kenyérliszt 50% rozsa és 50% tengeriből	39 26
4. sima őrlésű liszt 50% buza és 50% árpából	46 40
5. sima őrlésű liszt 50% buza- és 50% tengeriből	89 26
6. tiszta 100%-os rozsliszt	43 30
7. tiszta 100%-os árpásliszt	44 18
8. tiszta 100%-os tengeri liszt	29 78

Ezen legmagasabb árak csak nélkül, az átvétel helyén és kész-
pénz fizetés mellett érvényes.

A maximális árban be foglaltatik a rakodó állomáshoz való száll-
ítás költsége is.

Figyelembe vettük a malomtulajdonosokat, a liszt-, fűszer- vegyeske-
reskedőket és szatócsokat, hogy a 8681/1914. sz. M. E. rendelet 8. §-a ér-
telmében a keveréklisztet — akár zsákokban, akár egyéb zárt csoma-
golásban — mindenkor csak a liszt kevert voltának és a keverék
arányának fejtűntetése mellett szabad árusítani. Az ez ellen vétők az
1895: XLVI. t.-c. értelmében büntetendők.

A lisztfajtákat a megállapított maximális áraknál drágábban áru-
sítani tilos, kivéve, ha a liszt árusítása a közvetlen fogyasztás céljait
szolgáló forgalomban (kicsinyben, vagy részlekereskedésben) történik,
mikor is az eladó csak olyan árakat számíthat, a melyek a megáll-
apított legmagasabb áraknál nem aránytalanul magasabbak.

Aki ezen tilalmat áthágja, illetve a legmagasabb áron felül ebbe
beszámitandó bár milyen mellékszolgáltatást követel, elfogad, adat vagy
ígértet a maga vagy harmadik személy javára, — amennyiben cse-
lekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást kö-
vetel, és kőthonpig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető
penzbüntetéssel büntetendők.

Arad, 1915. február 20-án

A városi tanács.

A gyulavarsándi jegyzői irodában

egy a jegyzői teendő-
ben teljesen jártas ki-
segítő, esetleg jegyzői
oklevéllel bíró egyén,
három havi időtartamra,
havi 100 korona díja-
zás mellett 578

azonnal nyerhet
alkalmazást.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

XXV-ik rendes közgyűlését

1915. évi február hó 27-ik napján d. u. 5 órakor
Aradon, saját székházában fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság, a választmány és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1914. évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Két igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság választása.
4. Esetleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hónal nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókjaitól Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson még le nem járt szelvényeivel együtt letétetett.

Arad, 1915. február 11-én.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.

125—1015. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1915. március hó 22-én d. e. 11 órakor a Kasza- és Boroná utcának aszfalttal, illetve kerámit vagy kockával leendő burkolása miatt belügyminiszteri jóváhagyástól feltételezetlen a városháza földszíni termében zárt írásbeli versenyárgyalást tart a következő feltételek mellett:

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, aki iparággyakorlására e gédellyel bír. Azon pályázók, kik a számban levő munkálatok teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily lepesítéssel bírni megbízottat megnevezni és képviseletét okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbíráhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecsételt lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. 11 óráig nyújtandók be.

Az elkészített vagy szabálytalan ajánlatot nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 1 koronásért kaphatók, mintán az egy-egy árák és végösszegek pontos beírása és a végösszegek számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4. Az ajánlathoz 5% bánompénznek a városi pénztárba való letétét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munka a ház kizárólag hazai anyag használandó fel. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közl. ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7. Fenntartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszunk használni.

8. Az ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a szállítási feltételeknek részben vagy egészben eleget nem tesz, juttunk van őt a vállalatától minden további beszállítás nélkül elmozdítani és a munkálatot kará és vesztőjére másról beszerezni.

10. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket imri és elfogadja.

11. A versenyárgyalás a fenti jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával vett ki zdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lenniük.

12. A munka végérvényesen csak a magym. m. kir. belügyminiszteriumnak jóváhagyása esetén fog kiadtni.

13. Taviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük, nemkülönben pótajánlatokat sem.

Arad, 1915. február hó 20.

A gazdasági szék.

Kalmár József

villanyszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.

Telefon 242. Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket a minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűrő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Tűzifa

legolcsóbb árban, legjobb minőségben beszerezhető

Dózsa Tűzifatelepen

Gróf Tisza István-ut 28-34.

Telefon 857.

Eladó

több ezer darab kifogástalan minőségű

simas és gyökeres

Ripária-portális

Néhai Bárá Bohus László

örökösseinél Világoson.

Felhívás!

Az Aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaságnak 1914. évi július hó 12-én tartott közgyűlése elhatározta a részvénytársaság feloszlását és felszámolását. A feloszlási határozatot a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter az 1915. január 29-én 2286/1915. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyta. A kereskedelmi törvény 202 §-a értelmében felhívjuk a társasági hitelezőket követeléseiknek ennek a felhívásuknak harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt leendő érvényesítésére Felszámolók: Erdélyi Vince, Gergely Vilmos és Dr. Szirmai Rikárd úr (Budapest, V., Sas-utca 1.)

Arad, 1915. február.

Az igazgatóság.